www.svoboda.com.ua

Published AUG 20 1920 under permit (No. 241), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 19-го СЕРПНЯ 1920. ЧИСЛО 100. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, AUGUST 19, 1920. No. 100.

ФРАНЦІЯ Й ПОЛЬЩА ВІДКИДАЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКІ УСЛІВЯ.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПЛЯНИ В СПРАВАХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

БЕРЛІН, 26. липня. — Берлінська „Ахт-ур Блат" доносить на підставі відомостий з большевицьких жерел, що управа червоної армії не підпише скорше завішення оружя з Польщею, доки большевицькі війска не займуть Волині і Східної Галичини та доки не дійдуть до ріки Буг і Сян. Це рішенне було викликане заявою Дашинського, начеб то Поляки не могли зречися Східної Галичини.

Большевики думають розвязати українське питанне на свій лад, значить злучити всі українські земаї разом зі Східною Галичиною і створити саветську Україну, яка мала би остати під впливом Москви. В той спосіб йдуть большевики тимисамими слідами, що колишні царські імперіялісти.

ПОЛЯКИ АРЕШТУВАЛИ „ПРИПАДКОВО" ПЕТЛЮРОВЕ „ПРАВИТЕЛЬСТВО".

БЕРЛІН, 2. серпня. — Варшавський „Роботнік" містить донесе зі Станиславова, в якій сказано, що підчас визиту польських властий зі Станиславова, арештовано там Петлюрове „правительство" разом з міністром Лівицьким на чолі. Деякі урядники українського (Петлюрового) „правительства" виратувалися скорою утечею на поблизкі села. Щойно згодом показалося, що арештоване наступило через „похибку" і українських урядовців випущено.

„ЧОРНА ХМАРА" НА УКРАЇНІ.

ВІДЕНЬ, 29. липня. — Українська пресова служба доносить з Тарнова (осідку правительства Петлюри): Повстанне українських селян в губернії Харківській обіймає 25.000 зоружених, котрі приняли назву „Чорна Хмара". Повстанці заняли зелізничий узол Бірзула і знищили зелізничий шлях Одеса-Жмеринка. Селянське населенне губернії Радомиль і Овруч абутувалося разом з большевиками комісарями проти червоної залоги.

Для здавлення повстання відірвано з фронту 2 дивізії кінноти Буденного, деякі одначе з них перейшли до повстанців, а инша часть, зложена з донських козаків, перебилася до армії Вранґля.

УКРАЇНСЬКЕ ПРЕСОВЕ БЮРО В ЛАТВІЇ.

При українській дипльоматичній Місії в Латвії отворено в місті Ризі українське пресове бюро, яке має на меті інформувати населенне Балтійських держав про українську справу.

ПОГЛЯДИ УКРАЇНСЬКОГО ДИПЛЬОМАТА ПРО ПОЛОЖЕННЕ НА СХОДІ.

БЕРЛІН, 7. серпня. — Управитель української місії, др. Роман Смаль Стоцький, в розмові з кореспондентом нюйорського „Таймса" висловив такий погляд про положенне на Сході.

„Знаю, що Росія не задумує ніякої акції проти Німеччини. Росія буде ждати, поки Німеччина, як дозрілий овоч, сама не впаде в обійми большевизму. Безчисленні російскі емісарі і німецькі комуністи працюють для цеї цїли.

„Росія задумує знищити цілковито польський імперіялізм і мілітаризм і нема сумніву, що її це вдасться цілковито.

„Коли Росія здобуде Польщу і заведе там большевизм, то тоді протягом кількох місяців вона зайде до Чехословаччини, Австрії, Болгарії й Румунії. Найбільше одначе бажає Росія контролі над Румунією, з її важними нафтовими полями, величезними запасами збіжа і портами над Чорним морем. Звісний большевицький аґітатор Раковський приготовив вже дорогу до цеї цїли.

„Часи на дискусію вже минули. Кооперації в Лондоні вже не буде. Антанта має лише до вибору або капітулювати перед революційними кличами Сходу, або підіймати нову війну. Льшокаї Росія не боїться. Для неї важнійшим єсть доступ до Німеччини, бо звідси дістане всі річи, необхідні навіть для пів цивілізованого народу. Коли прийде день, в котрім західні держави будуть наново дискуктувати з Росією, то тоді Ллойд Джордж вже не буде міг диктувати світови. Тоді вже Росія буде грати ту ролю".

З РОСІЇ.

ВРАНҐЛЕВА АРМІЯ МАЄ ВЖЕ 150.000 ЛЮДИЙ.

СЕВАСТОПОЛЬ, 17. серпня. — Військова сила генерала Вранґля в полудневій Росії числить тепер около 150.000 людий, з чого одна третина є добірні жовнірі.

Русскі офіцири обчислюють, що число большевицького війска, висланого проти Вранґля, доходить до 50 тисяч. Вони загалом оцінюють, що большевики мають 300.000 армію на польському фронті, а 100.000 де инакше.

Признанне генерала Вранґля французьким урядом та заява, що французький дипльомат поїде до нього, викликали радість в полудневo-російскій армії. Вона думає, що й инші европейскі правительства підуть за прикладом Франциї.

Петро Струве, Вранґлів міністер закордонних справ, вертаючи з Парижа, заявив перед кореспондентом „Зединеної Преси", що ціла полудневa Росія стане на поклик генерала.

Вранґель дає землю селянам і обіцює, що правительство буде посередничити межи ними й давними власниками і дасть їм „нові папери". Дідичів запеш. 890, у Франції 138, в Анґлії 13. — Ред.).

З ПОЛЬЩІ.

ПОЛЬСЬКА АРМІЯ ВІДБИВАЄТЬСЯ.

ОБОРОНИЛА ВАРШАВУ І ВІДОБРАЛА ДЕЯКІ ВАЖНІ ПОЗИЦІЇ ВІД БОЛЬШЕВИКІВ.

ВАРШАВА, 17. серпня.—Сьогодня наспіли до Варшави вісти про успіхи польської армії. На фронті коло Варшави розпочав успішний протинаступ маршалок Пілсудскі.

На північнім фронті, де 10 большевицьких дивізій йде в напрямі Висли, (а це єсть також лінія для окруження Варшави), прогнано совєтські війска в кількох точках.

Польскі війска при допомозі тяжкої артилерії приневолюють поволи большевиків відступити з ріжних становищ, звідки грозила через кілька днів безпосередна небезпека Варшаві.

Підчас цілої акції уживається французької военної тактики. З того пізнати, що Французи починають грати щораз більшу ролю в проводі польської армії. Кажуть, що слідно в тім руку французького генерала Вейґана.

Алянтські офіцири говорили вчера, що всяка безпосередна небезпека упадку Варшави на разі минула.

Омнібуси з подвійними підлогами, такі, які видко в Ню Йорку на 5-ій евені, помагали в перевоженню війска на фронт. Рівночасно привозять нові военні машини і уставляють на оборонних позиціях і вони роблять велике знищенне в большевицьких рядах.

На північнім сході йшла боротьба о Родзимін, який переходив пять разів з рук до рук, остаточно опинився в польських руках.

500.000 АРМІЯ БІЛЯ ВАРШАВИ.

БЕРЛІН, 16. серпня. — Бій о посіданне Варшави росте з кождою годиною в завзятости, як про це доходять вісти з польської границі. Поляки йде мають надію відбивати наступ протягом кількох днів. Комендант російскої армії каже, що всі його армії мають 500.000 людий. Доносить, що села довкруги Варшави стоять в огни. Їх зпалили або російскі гарматні вистріли або большевицькі прихильники.

ПОЛЯКИ ХОЧУТЬ ОЧИСТИТИ ДОРОГУ ДО ДАНЦІҐА.

Жертвують Східну Галичину.

ПАРИЖ, 17. серпня.—Французьке міністерство закордонних справ доносить про успішний протинаступ Поляків з Туруня, щоби очистити „польський коритар" (вузка смуга землі, що веде з Польщі до Данціґа через Німеччину), а також і цілий полудневий фронт.

В сусідстві Холму, на полудневім відтинку, прогнано назад російскі війска, які перейшли були через ріку Буг, а в околиці Ново-Георгієвська, на північний захід від Варшави, Поляки зачали протинаступ, звертаючи свої сили в сторону Млавя.

Воєнні критики в Парижи говорили вчера вечером, що положенне поправилося і клали велику вагу на боротьбу в околиці Холма.

Вони також казали, що єсть признаки, що польська начальна команда рішилася зробити конечну жертву на полудневім фронті у Східній Галичині.

(З того виходило би, що Поляки задумують забрати свої війска зі Східної Галичини. — Ред.).

МОСКАЛІ КАЖУТЬ, ЩО ВІДБИЛИ НАПАД ПОЛЯКІВ.

Вони йдуть через польський коритар і зближаються до Данціґа.

ЛОНДОН, 17. серпня. — Совєтські війска концентрують свій атак на Варшаву в околиці на північний схід від Новогеорґієвська, сильної польської твердині, що лежить над Вислою на північний захід від Варшави. Таке виходить з большевицького урядового звідомлення, виданого сьогодня.

Звідомлене каже, що Поляки уступають на полудневім фронті, а Москалі забрали Сокаль, Броди і йдуть наперед в околиці Тернополя.

Тимчасом на півночи йдуть большевицькі армії скорою ходою через польський коритар і находяться вже 50 миль від міста Данціґа.

Большевики під Торунем.

БЕРЛІН, 16. серпня. — Московські війска перейшли в неділю через Сольдав і лишили управу міста тимчасовому комітетови, з дотеперішним посадником на чолі.

Русска дивізія з цілковитим военним узброєнем і 36 гарматами пійшла в сторону Ґравденцу (польський „Ґрєсьонд") і Лявтенберґа. Друга дивізія машерує на Торунь, де Поляки збирають свою артилерію, щоби боронити міста. Вчера вечером дійшли большевики на віддаль 12 миль від Торуня.

ПОЛЬСЬКЕ БЕЗГОЛОВЛЄ.

Дмовскі і Падеревскі роблять змову проти Пілсудского; хочуть поставити дідичівське правительство.

СНИТЬСЯ ІМ НАЗЗД НА ЛИТВУ И УКРАЇНУ.

ПАРИЖ, 16. серпня. — Роман Дмовскі, лідер польської національно демократичної партії і голова польської мирової делеґації висловив своє глубоке негодованне проти польських лібералів і соціялістів у Варшаві і тому він задумує утворити нове правительство, яке складалося би з людий ворожих Пілсудскому, а прихильних інтересам дідичів.

Дмовского піддержує в його плянах Ігнац Падеревскі, мудрець і бувший премієр. Народово-демократичні ґазети винують Пілсудского за останні невдачі і вони чекають лише упадку Варшави, щоби проголосити нове правительство.

В такім випадку Дмовскі надіється дістати німецьку поміч за ціну зречення деяких польських територій на заході і почати з Познанщини офензиву на Схід.

Дмовскі надіється, що він тоді пійде поблизкосно не лише через Польщу, але й до Галичини, а навіть до сусідних держав, як на Литву й Україну.

Політика Дмовского єсть отже противна політиці Франциї, яка передівсім домагається від Німеччини сповнення умов Версальського мира.

ПОЛЬСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ В МИНСЬКУ.

ВАРШАВА, 17. серпня. — Населенне Варшави нетерпеливо ожидає вістий з Минська, де мали розпочатися переговори межи польськими й большевицькими делеґатами. Одновременно, подана бездротним телеґрафом була, що польські делеґати прибули до Минська.

КНЯЗЬ ШТАЛЬСКІ ПРЕЗИДЕНТОМ ПОЛЬСЬКОЇ СОВЄТСЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

БЕРЛІН, 14. серпня. — З достовірних жерел доносить, що в Минську установлено вже польське комуністичне правительство, а його головою єсть польський князь по імени Штальскі. Польське совєтське правительство взялося сейчас до праці. Воно вислало окремих післанців, добрих бесідників, котрі збирають резерву польської армії, і з неї роблять вони польську большевицьку армію, котра має злучитися з російською совєтською армією і має воювати разом проти шляхотського правління генерала Пілсудского.

Князи Штальского називають тепер „польським Леніном". Його брат єсть професором на львівськім університеті.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

АМЕРИКА ХОЧЕ ПРИЄДНАТИ АЛІЯНТІВ ДЛЯ СВОЄЇ ПОЛІТИКИ В СПРАВІ РОСІЇ И ПОЛЬЩІ.

ВАШІНҐТОН, 17. серпня. — Правительство Злучених Держав вийшло на дорогу, яка може мати велике значінне для Польщі і Росії. До тепер сей плян єсть довірочним, одначе є признаки, що це буде радше дипльоматична політика, між военна. З того заключають, що незабаром буде згідне співділанне алянтських держав, включаючи й Злучені Держави Америки, мимо того, що тепер зайшла ріжниця в поглядах межи Америкою, Анґлією і Франциєю.

Ціле засіданне кабінету було посвячене виключно русско-польським справам. Загалом роблено всі можливі калькуляції в інтересі Польщі і Москви, але проти большевиків.

РЕПУБЛИКАНСЬКА ПАРТІЯ ХОЧЕ ВИКОРИСТАТИ ПОЛЬСЬКУ НЕВДАЧУ ДЛЯ СВОЄЇ АҐІТАЦІЇ.

ВАШІНҐТОН, 16. серпня. — Польське нещастє може стати пашестєм для Републиканської Партії. Хоч републикани не тішаться нещастєм Польщі, то мимо того вони висловлюють своє вдоволенне, що будуть мати чим аґітувати проти демократичної адміністрації. Вони хочуть вказати на несроспібність Ліґи Народів до полагоджування спірних міжнародних питань, як от тепер в справі польсько-російскій.

АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ ДЛЯ ОБОРОНИ ДАНЦІҐА.

ВАШІНҐТОН, 16. серпня. — Зоружений кружляк „Пітсбурґ" і ще один военний корабель дістали наказ їхати до Данціґа, одинокого польського порту на Балтійськім морю. На чолі цеї виправи стоїть протиадмірал Мк'юз. Згадані кораблі находяться тепер в Шербурґ у Франциї і вони сейчас мають відплисти на Балтійське море.

ЗГИНУВ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОВІДНИК В ҐРІ В МЯЧА („БЕЙЗБОЛ").

Рей Чапман, один з найлїпших американських ґрачів в мяча („бейзбол"), провідник ґрупи ґрачів „Клівлендські Індіяни"), згинув підчас гри проти ґрупи „Нюйорські Янкі" на поли гри в Ню Йорку в понеділок, 16. серпня пополудни. Згинув трагічною смертию, наслідком удару мячем в голову. Незадовго по смерти відкликано, на знак жалоби, всі гри в мяча по цілій Америці.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

ПОЛЬЩА И ФРАНЦІЯ МАЛИ ВІДКИНУТИ БОЛЬШЕВИЦЬКІ УСЛІВЯ.

ПАРИЖ, 17. серпня. — Польща і Франція рішили не приняти російських мирових умов для Польщі, які подав до відома Ллойд Джордж.

Вони волять провадити дальше війну, ніж згодитися на поновний розбір Польщі. Таке повідомленне мало вислати французьке міністерство заграничних справ до британського амбасадора в Парижі, льорда Дербі. Рівночасно повідомляє Франція, що вона уважає справу Польщі і генерала Вранґля за одну й ту саму для алянтів.

Наслідком цего межи Францією й Анґлією мало прийти до цілковитого роєднання.

ФРАНЦУСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ПОБОРЮЮТЬ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗА ЙОГО РОСІЙСЬКУ ПОЛІТИКУ.

ПАРИЖ, 16. серпня. — Теперішня політика французького правительства в справі Росії грозить не лише незгодою Франциї й Анґлії, але також і поваленнем правительства Мілерана.

Соціялісти під проводом Марцеля Кашена задумують повести спільну акцію з британськими робітниками проти всякої помочі правительства для Польщі, генерала Вранґля, або якось небудь иншого ворога саветів.

ЕВРОПЕЙСЬКІ РОБІТНИКИ НЕ ДОПУСКАЮТЬ АМУНІЦІЇ ДО ПОЛЬЩІ.

ПАРИЖ, 17. серпня. — Сюди доносять, що Франція, Німеччина, Бельґія, Анґлія, Швайцарія й Австрія переповнені возами з амуніцією, призначеною для Польщі. Вози стоять на ріжних стаціях, але робітники не хочуть пустити їх дальше. Центральне бюро праці в Лондоні видало розказ до робітників: „Зарядіть бльокаду праці. Ані одної кулі не перепустіть".

АНҐЛІЯ НЕ ДАСТЬ ПОМОЧИ ГЕНЕРАЛОВИ ВРАНҐЛЕВИ.

ЛОНДОН, 16. серпня. — Премієр Ллойд Джордж заявив сьогодня в палаті послів, що британське правительство зовсім ясно сказало генералови Вранґлеви, що коли він схоче дальше воювати проти саветського правлїння, він мусить це зробити на власну руку.

Від тоді генерал Вранґель розпочав дальші военні кроки — сказав премієр — і тому він сам за них відвічає.

ГАРМАТИ ДЛЯ ВРАНҐЛЯ ПРИГОТОЛЕНО В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 16. серпня. — Зоружена лодка на Дунаю приготовила сьогодня поза Віднем ладунок з гарматами й амуніцією. Кажуть, що ці военні матеріяли були власностю Франциї, яка їх вислала з Баварії до Румунії, а звідси вони мали пійти до генерала Вранґля.

Ладунок сконфісковано.

ІМІҐРАЦІЙНИЙ КОМІСАР НЕ МАЄ ПРАВА ДЕПОРТУВАТИ БОЛЬШЕВИКІВ З АМЕРИКИ.

ВАШІНҐТОН, 17. серпня. — Обжаловують генерального імиґраційного комісара Камінетія, що він узурпував для себе власть, яка належиться законно секретареви праці в справі висилання комуністів з Америки. Наслідок цего такий, що Департамент Праці видав розказ цілковито зреорґанізувати Імиґраційне Бюро. З дотеперішних закиндів, роблених комісареви Камінетті, виходить, що він на власну руку заряджував депортацію большевиків з Америки.

ПРЕМІЄР ЛОЙД ДЖОРДЖ ГРОЗИТЬ РОБІТНИЧИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ.

ЛОНДОН, 16. серпня.—Палата послів замкнула свої засідання сьогодня аж до дня 19 жовтня. Перед замкненнем премієр Лойд Джорд відповів на запит в справі ультимата робітників що до війни проти Росії. Лойд Джордж сказав, що всяка справа диктувати політику правительству або парляментови зі сторони промислових затій підриває в корени демократичну конституцію в краю і тому правительство буде їх поборювати всіми способами, які має до розпорядимости.

По тій заяві премієра посипалися голосні оплески.

УСЛІВЯ МИРА ДЛЯ ІРЛЯНДСЬКИХ ШІН ФЕЙНЕРІВ.

ЛОНДОН, 16. серпня.—У відповідь на інтерпеляцію в палаті послів, заявив поновно Лойд Джорд, що він готов переспрявляти про поладнанне ірляндського питання з якими небудь представниками Ірляндії, навіть зі Шін Фейнерами. Вони одначе одначе мусять згодитися з тими на такі три услівя:

Перше: Що шість повітів з північного Олстера мусять бути окремо трактовані.

Друге: Що Ірляндія не сміє ніяк відлучитися від „Злученого Королівства" (Британської імперії).

Трети: Ми не можемо згодитися на ніщо, що мголоби пошкодити безпеченству тих островів на випадок війни.

ІРЛЯНДІЯ НЕБЕЗПЕЧНА ДЛЯ АНҐЛІЇ.

ДОБЛИН, 17. серпня. — Через те, що Лойд Джордж не сказав нічого в справі Ірляндії, викликав проти сего обурення військових кругів. На підставі свіжа виданого закона британська армія мусить йти до боротьби з ірляндською армією добровольців, але се становить для неї поважну небезпеку. Тепер кождий Ірляндець єсть завзятим Шін фейнером і пійде за прикладом передвчера засудженого мотора міста Корку, котрий по своїм засуді за бунт проти Анґлії, сказав: „Я не відсиджу ніякого реченця кари, яку ви на мене наложите. Я не беру поживи вже від четверга і через те я буду вільний протягом місяця".

ФРАНЦІЯ ПРОДНАЛА АНҐЛІЙСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ДЕЛЕҐАТІВ.

ПАРИЖ, 17. серпня. — Віліям Адамсон, голова робітничої партії в британськім парляменті, і Гаррі Гослинд, голова орґанізації анґлійських транспортових робітників виїхали нині вечером до Лондона, по конференції з Загальною Робітничою Орґанізацією у Франції.

Вони приїхали до Парижа сьогодня рано на переговори з французькими робітниками, але сейчас їх повідомили французькі власти, що вони тут небажані і тому повинні сейчас забратися.

Перед виїздом сказали британські делеґати, що вони осягнули свою цїль, за якою були приїхали.

ХОЧЕТЕ
їхати до старого краю?
ХОЧЕТЕ
спровадити родину в краю?
ХОЧЕТЕ
вислати гроші рідні, грошову поміч?
ХОЧЕТЕ
перевести яку правну справу в старому краю? 80—
То приходьте або пишіть до
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА В НЮ ЙОРКУ.
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.
80 East Seventh Street,
New York City.
(Adv.)

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week; Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50

Single copy 4 cents. Поодиноке число 4 центи.

З Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо ці стоять в Злучених Державах висше ціни. При виміні числять 15 центів від кождого канадійского паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83. Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЧИ СТАРИЙ КРАЙ ЗАСЛУГУЄ НА НАШУ ПІДМОГУ?

РІЧНИЙ ВИДАТОК НА УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ ДВА МІЛІОНИ СІМ СОТ СІМ ТИСЯЧ ШІСТЬ СОТ ТРИИЦЯТЬ ЧОТИРИ ПОЛЬСЬКИХ МАРОК (2,707.634 марок).

Український Ратунковий Комітет „Поміч Рідному Краєви" дістав сегодня зі старого краю зі Львова писмо від головної управи „Українського Педагогічного Товариства", котре то товариство, як звісно, удержує всі приватні українські школи в Галичині. До війни фонди на удержанне отсих приватних шкіл збирано під кличем „Рідна Школа" також і в Америці та чимало селянських і робітничих дітий в Галичині завдячує своє виховане отсій американській помочі.

Головна Управа „Українського Педагогічного Товариства" у Львові пише до нашого Комітету так:

Ч. 1096/20. У Львові, дня 3. липня 1920.

До
Світлого Українського Комітету
в Америці.

Головна Управа Українського Педагогічного Товариства звертається отсим до Світлого Українського Комітету в Америці з просьбою о ласкаве уділенне Товариству значнійшої підмоги на удержанне всього українського приватного шкільництва в Галичині.

Долучений виказ запотребовання поодиноких приватних українських шкіл є найбільш пророчистим умотивованнем наглячої потреби значної підмоги.

Головна Управа Товариства замічає, що згаданим виказом є обняті всі українські приватні школи, отже і такі, що не є ведені під фірмою Українського Педагогічного Товариства. А сталося се тому, що в імя народньої карности жадна українська школа приватна, мимо заохоти польської Ради шкільної краєвої, не вносила просьби о підмоги з польських державних фондів. За те кожда сподіється підмоги від Українського Педагогічного Товариства. Польські приватні гімназії дістали підмоги з державних фондів по 200.000 Корон! — і на теперішні часи се не є за богато.

Наші школи обганяють своїх потреби о много скромнійшими засобами. За те учителі і учительки, заняті в наших школах, голодують.

Головна Управа Товариства має повну надію на ласкаве, скоре та успішне полагодженне отсеї просьби.

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНЬСКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА:

О. Терлецький, голова. **М. Ластовецький**, секретар.
(Печатка).

Так звучить сам лист. А до сього листу долучений слідуючий виказ потреб і видатків „Українського Педагогічного Товариства" в Галичині.

ВИДАТКИ
приватних шкіл, удержуваних Педагогічним Товариством у Львові.

Задля зміни коронової валюти на польські марки як також з причини загального упадку вартости гроша, змоглась в останніх місяцях дорожнеча до небувалої висоти.

Отже видатки Товариства на удержание українських приватних шкіл, так народніх як і середних, збільшились в порівнанню до видатків по конець мая 1920 майже до **потрійної висоти.**

I. Удержанне приватних шкі Українського Педагогічного Товариства у Львові коштує місячно що найменьше 53.636 М. 20 ф. то є: річно 643.634 М. 40 ф.

Подрібно представляється се так:

Львівські школи.

	Марок
1. Мужеська чотирокласова школа і виділова ім. Бориса Грінченка з 13 відділами коштує місячно	15.572.00
2. Жіноча школа чотирокласова і виділова ім. Б. Грінченка з 11 відділами місячно коштує	13.726.00
3. Народня чотири-клясова школа імени Князя Льва з 4 відділами коштує місячно	3.989.45
4. Хлопеча 4-клясова народня школа ім. Тараса Шевченка з 4 відділами коштує місячно	3.301.25
5. Мішана народня 4-клясова школа ім. Короля Данила з 6 відділами коштує місячно	5.430.00
6. Мішана народня школа на передмістю Левандівка з 2 відділами коштує місячно	2.026.00
7. Жіноча виділова школа ім. Тараса Шевченка з 5 відділами коштує місячно	9.591.00
Разом місячний видаток на львівські школи	53.636.20

II. Сім приватних українських гімназій в Галичині, три учительські семинарі і один ліцей безуслівно не є в силі тепер удержатись самі власними фондами даного округа, тому Українське Педагогічне Товариство є змушене давати їм що місяця відповідні підмоги, які виносять по 10 до 20 тисячів марок. Одначе сих вільних підмог Українське Педагогічне Товариство з браку гроша не є в силі що місяця уділяти. Для того сі школи по кінець червня 1920 року виказали величенний недобір за минулий шкільний рік 1919/1920 в квоті **657.753 Марок і 48 фенїків. І так:**

	Марок
1. Гімназія в Рогатині недобір	86.520.00
2. Гімназія в Долині недобір	95.555.84
3. Гімназія в Чорткові недобір	54.200.00
4. Гімназія в Яворові недобір	58.000.00
5. Гімназія в Городенці недобір	42.640.14
6. Гімназія в Любачеві недобір	28.412.00
7. Гімназія жіноча СС. Василянок у Львові	72.000.00
8. Учительський Семинар в Коломиї недобір	69.421.00
9. Учительський семинар в Долині недобір	54.500.50
10. Учительський семинар в Яворові недобір	46.000.00
11. Ліцей в Перемишли недобір	50.504.00
Разом недобір за шкільний рік 1919/1920	657.753.48

III. Крім того три приватні народні школи в краю а се: в Станиславові, Перемишлі і в Золочеві виказали загальний недобір в квоті 21.548 марок. Тим школам для браку фондів Українське Педагогічне Товариство не було в змозі дати жадної підмоги.

IV. Загальне запотребованне гроша на підмоги і удержание приватних шкіл виносять місячно:

	Марок
1. для львівських народних шкіл	53.636.20
2) для середних шкіл	170.000.00
3. для народніх шкіл на провінції	2.000.00
Разом місячно	225.636.20

На цілоріче удержание і підпомаганне шкіл виказаних тут під I., II. і III. Українське Педагогічне Товариство буде отже потребувати в шкільним році 1920/21 що найменьше 2.707.634 марок і 40 ф. (словами: два міліони, сімсот сім тисячів, шістьсот трийцять чотири марок і 40 фен.). До сего треба дочислити недобір з минулого року виказаний під II. і III. в квоті 679.301 марок і 40 ф.

Зазначити також годиться, що довги Товариства (векслеві і гіпотечні) загнетені на веденне наших шкіл перевисшають квоту 500.000 марок.

Загалом отже запотребоване виносить що найменьше 3.886.935 марок і 88 ф. (три міліони, вісімсот вісімдесять шість тисячів, десятьсот трийцять пять марок і вісімдесять вісім фен.).

Львів, дня 2. липня 1920 р.

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА:

О. Терлецький, голова. **М. Ластовецький**, секретар.
(Печатка).

Наші земляки в старім краю, як бачимо, борються за українство не губою та не пустими фразами, але твердим ділом. Одні з них кладуть свої голови і просивають свою кров на полю бою, а другі працюють організаційно, кладучи проти польської навали твердий вал з української просвіти, української свідомости і українського шкільництва.

Українське Педагогічне Товариство у Львові удержує та підпомагає десять преважних народніх шкіл по головних містах та одинайцять шкіл середних. Всі ті народні школи по містах се українські фортеці, що хоронять від винародовлення молоде покоління по містах, головно робітничі діти. За минулий шкільний рік виказують українські приватні школи в Галичині один міліон сто сімдесять девять тисяч і триста один марок недобору — то значить стільки завинили комітети сих шкіл за чинші на винайманне льокалів, платні учителям і т. д. Треба знати, що в деяких школах і українських гімназіях учителі вже від мая не беруть жадної платні — значить голодують. Треба знати, що учителі при львівських народніх школах брали по пять сот двайцять пять до 1200 марок місячно — то є від три до сім долярів на місяць! Чуєте, американські Українці? Але навіть і тої голодової платні їм не годні виплатити. А треба Вам знати, що при польських школах такісамі учителі нобирають три до пять разів більшу плату та ще усякі додатки і то все точно виплачувані. Однак наші учителі не піддаються Польщі, не присягають їй, не служать ляцько-шляхоцькій ідеї, але примирають з голоду — виховують діти українського робучого народа в українськім демократичнім дусі. Чиж се не є також герої? Усе, чого просить у нас, американських Українців, українське шкільництво в Галичині виносить разом **три міліони вісім сот вісімдесять шість тисячів девять сот трийцять пять польських марок, се є від 17 до 20 тисяч долярів (як до курсу).** А що ми їм дамо? — Аж сором сказати! Замість слати жертви до рук Комітету „Поміч Рідному Краєви", аби той Комітет міг посилати гроші до Львова, ми сваримося та лаємося неначе які некультурні зулю-негри та тільки шукаємо, кого би то еще назвати „злодієм". Роблячи між собою в Америці порахунки, **ми бємо своїх земляків в старім краю.** Ось який ми культурний нарід!

Український Ратунковий Комітет „Поміч Рідному Краєви" відповів на наведені письма „Українського Педагогічного Товариства" у Львові тим, що **ухвалив на засіданню з дня 16. с. м. вислати „Українському Педагогічному Товариству" у Львові сейчас телеграфічно 600 долярів.** Се не є навіть то, що коштують українські приватні школи за один місяць, а вже далеко не то, що „Українське Педагогічне Товариство" завинило за удержание українських шкіл за минулий рік. Щоби лише той довг покрити, треба пять до шість тисяч долярів. Якби американські Українці лише трошки розуміли тяжку борбу і тяжку працю своїх земляків в Галичині, то зложити їм тих пять тисяч долярів на покритте сего довгу і дальших пятнайцять тисяч на удержание шкіл на наступаючий рік булоби забавкою. Але наші земляки в Америці волять дискутувати над тим, хто „вкрав" які гроші. А наші школи в краю хай загибають і нехай Польща царствує.

Адреса Комітету „Поміч Рідному Краєви" для посилок грошевих є: **„UKRAINIAN RELIEF", 83 Grand St., Jersey City, N. J.**

НАСЛІДКИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПОЛІТИКИ НА УКРАЇНІ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

В результаті політики більшовиків у відношенню до України, як її описано в попередній статті (на основі звідомлень українських комуністів в переддень польського наступу) відносини, розуміється, склалися не нормально.

Українські інтелігентні сили навіть соціялістичні, навіть радянські, пересняті щирим бажанням укріпити на Україні панованне трудового люду, „диктатуру трудового народу, радянську соціялістичну республіку" і силами українського народу підтримати соціялістичну революцію, поведену російськими большевиками, та навіть вони позбавлені сею політикою можности працювати на українськім грунті.

Большевики дуже підозріливо слідили за найменьшим відхиленнем від їх централістичної програми, і хто до своєї роботи вкладав якийсь український „партикуляризм", тим зараз же загороджувалась дорога до політичної діяльности.

Навіть ті Українці, які відразу пристали до комунізму, ще від першого наступу большевиків на Україну, навіть вони, оскільки пробували обстоювати українську автономію, хочби в формі федерації, не номінальної, а дійсної, попадали під підозріне.

„Багатьом з них відібрано можливість вести роботу на Україні; иншим взагалі заборонено партійну роботу і відсунено від відповідальних позицій", — пише один з комуністів, і дає дійсно цікаве помічнене, що в той же час представники партій російських, навіть мають змогу виступати на мітінгах, вести партійну роботу; українських же соціялістів-революціонерів „не чуєш ніде".

„Не вважаючи на наше льояльне відношенне до української радянської соціялістичної республіки і негативне становище супроти петлюрівського аліянсу з Поляками, засвідчене резолюціями 7. лютого" — пише один з українських соціялістів революціонерів — комуністи (большевики) не змінили свого відношення до нас. Хоч серед комуністичної партії большевики на Україні єсть досить приличні групи (так звані федералісти), з якими можна було-б працювати спільно в Українській Радянській Соціялістичній Республіці, **але офіціяльний курс „комуністичної партії большевиків України" веде на шлях старої кольоніяльної політики московського центру на Україні". „Про якусь політичну роботу нема що й думати; ми мусимо скоритись і завмирати"** під натиском походу комуністів проти „петлюрівців", додає він в переддень польського наступу на Київ.

Відсуваючи Українців від політичної роботи, з підозрінь до їх національзму, большевики не вміють організувати їх силами бодай хочби культурне житте України. При всім їх бажанню розвинути її культурну автономію взаміну за політичну й економічну, котрої їй відмовляють, вони й на сім полі не годні осягнути якінебудь показнійші успіхи, котрі моглиб осободити Українцям се позбавленне політичної та економічної самодіяльности.

* * *

Добра воля большевиків в сім не підлягає сумніву. Навіть ворожі, буржуазно настроєні Українці, признають у большевиків прихильне відношенне до української культури. Але з другого боку — **навіть українські комуністи стверджують, що з сеї прихильности не виходить нічого, — наслідком большевицького централізму, їх боязни перед якимнебудь українським рухом, українською самодіяльностю.**

Українці, які пійшли були з наміром працювати для добра українського народу хочби й під большевицьким режімом, скоро поусувалось, переконавшися про неможливість скількинебудь успішної праці в сих обставинах. Ініціятиви місцевої нема, вона паралїжується підозріливою політикою большевиків, що все хочуть робити своїми руками. Згори, з большевицького центру нема теж акції; всі засоби й увага скуплені **коло армії та продовольчої справи;** коштів, які йдуть з Москви (бо все мусить йти з Москви), ледви стає на се, а **на культурні справи нема гроший. А найголовнійше, що просто не знаходять доріг до місцевого життя. У всім застій і занепад!**

В урядові українська мова вважається рівноправною з російською, але фактично панує російська з тяхсамих причин.

* * *

Економічне житте розвалюється, загрожує катастрофою.

Село замкнулося в собі; відмежувалось від міста і жиє своїм життєм. Все панованне російських большевиків кінчиться в 5—10 кільометрах від міст, де стоять залоги червоної російської армії. Не вважаючи на всі старання увійти в згоду із селом і нічим його не дражнити (земельний закон, декретований саветським правительством, властиво тільки повторює старий закон Центральної Ради!) — **большевики не мають приступу на село; не можуть туди показатись без оружної сили, хочби тільки для пропаганди. До московських комуністів-большевиків селяни українські ставляться ворожо; антисимітські поговірки, що всім там правлять „жиди", знаходять серед них послух.**

* * *

Весь саветський режім опирається на червону армію — **російську. Червоної української армії саветський уряд Україні не важиться орґанізувати.** Се **робить враженне, що всё тримається тільки російським багнетом.**

Виборчий закон для всеукраїнського конгресу рад, який мав послужити установчими зборами радянської української республіки, постановляв, що, **один депутат має вибиратись від 1.000 червоного війска, від 10.-000 робітників, від 50.000 селян** — і се вперед позбавляло конгрес відповідної авторитету в очах людности. З огляду що червона армія [illegible] робітництво також переважно зденаціоналізоване, виглядало се — може і без інтенції авторів закону — **на умисне упослідженне українського трудового народу. І взагалі большевицька політика на Україні толкується яко вияв великоросійського націоналізму та імперіялізму у відношенню до Українців.**

* * *

Але не вважаючи на все те соціялістичні українські партії, по трилітньому досвіді вистерігаються якихнебудь ворожих кроків проти большевиків. Згаданий висше соціяліст-революціонер дописуваетъ, описавши прикре становище, в якому опинились українські партії під саветським режімом, особливо в переддень польського наступу, одначе підчеркує: „Своєї позіції, принятої на конференції признання Саветської України, такаж не змінимо! Вести активну боротьбу проти большевицької політики, або хочби відкопувати большевиків, ідучи на руку світовій реакції — вважається недопустимим".

Особливож недопустимі якінебудь удари в спину большевикам підчас наступу на них світового капіталізму та його наймитів: з одного боку російських чорносотенців, Вранґля, з другого — польської шляхти з її прислужниками.

Тут ще треба зазначити, що **вічні переходи Українців від одної орієнтації до другої,** з одного табору до другого, **незвичайно лихо впливають на репутацію нашої справи і наших домагань.** Переконанне, винесене нашими людьми з польської школи; що політика мусить оперувати лукавством і зрадою, приносить овочі якраз противні. Сим же разом перехід галицьких полків в моменті наступу шляхотської Польщі для української справи був просто фатальний!...

Українцям, котрих вся будучність лежить в їх трудовому народі, не вільно бути дизертирами до буржуазного фронту! Се одно. А друге те, що які-б де були хиби большевицької політики в українській справі, ми не повинні спускати з ока, що всетаки скорше з ними ніж з якимнебудь иншим російським урядом чи партією можемо сподіватись порозуміння.

А воно нам потрібне! **Так як з Польщею реакційною й імперіялістичною ніяке порозуміннє, ніяка комбінація не може бути підставою для нашого політичного будівництва, підвалиною української незалежности, — так без порозуміння з Росією неможливо уставити сю незалежність. Без певного замирення українсько-російської границі не можлива ніяка широка конструкційна робота на Україні!**

В Празі, 12. липня 1920.

Михайло Грушевський.

У. Н. КОМІТЕТ РІШИВ ПРОДАТИ ДІМ.

З Канцелярії У. Н. К. одержала наша редакція отсе писмо:

В часах великої праці Українського Народнього Комітету для ратовання независимости України оказалась потреба поширення бюра до тої степени, що Екзекутива У. Н. Комітету прийшла до заключення, що ліпше купити дім, ніж платити високий рент.

Під управою Екзекутиви находився тоді фонд Українського Дня в сумі 23.881 долярів і 51 центів. Ці гроші були призначені на поміч жертвам війни в старому краю, одначе ізза воєнного стану тих гроший не можна було вислати на призначену ціль. Екзекутива У. Н. Комітету прийшла до заключення, що сей фонд більше принесе користи для української справи, коли буде уміщений на домі, ніж в касі. З тим переконанням рішила Екзекутива У. Н. Комітету ужити фонд Українського Дня на купно і перебудову дому. Сей постучок Екзекутиви затвердили делеґати місцевих У. Н. Комітетів, коли зїздилися на наради у Філаделфії дня 28. марта, в Пітсбурґу дня 31. марта і на загальним надзвичайним зїзді в Ню Йорку дня 29. цвітня 1920 року. Екзекутива У. Н. Комітету надіялася, що суспільність поспішить з жертвами і сплатити хвилево затягнений довг з Українського Дня.

Коли одначе невдачі української армії і української політики в старому краю потягнули за собою упадок духа між Українцями на іміґрації, а се відбилося і на настрою суспільности до У. Н. Комітету, в той спосіб, що складки на цілі У. Н. Комітету перестали впливати, Екзекутива У. Н. Комітету прийшла до заключення, що дальше вижиданне на поміч суспільности в справі довгу безцільне. Екзекутива відіслала з відповідним комунікатом до своїх відділів місцевих Українських Народніх Комітетів — дня 25. червня і на основі порозуміння з ними прийшлася на рішучий крок.

На засіданню Екзекутиви У. Н. Комітету дня 31. липня с. р. рішено продати дім Українського Народнього Комітету і в той спосіб сплатити довг з фонду Українського Дня і вислати ці гроші на ратунок голодуючим Українцям в Европі.

Поступаючи в той спосіб, Екзекутива думає, що поступила після своєї найліпшої волі і совісти і тому на неї не може спадати вина за продаж дому.

Ню Йорк, дня 5. серпня, 1920.

Володимир Лотоцький, голова.
Іван Добрянський, секретар.
о. В. Лотович, містоголова.
Василь Левчик, касієр.

ПРОТЕСТ.

Проти повисшого рішення в справі продажі дому Українського Народнього Комітету з Українського Народнього Комітету заждадаю свій спротив, бо вважаю, що українська еміґрація повинна мати свій дім і тому належалоби ужити ще тих инших средств, щоби спонукати українську суспільність до сплати довгу з Українського Дня. В остаточним разі буде міг „Юкраїнієн Ексчендж" ратами сплачувати затягнений з фонду Українського Дня довг і сим способом, приощадній господарці дасться вратувати се одиноке і преважне прибіжище для української іміґрації в Америці.

У Філаделфії, 12. серпня 1920.

Е. Якубович, член Екз. У. Н. Комітету.

ПРОТЕСТ.

Місцевий Український Народний Комітет у Філаделфії припадково дізнався, що Головна Екзекутива У. Н. Комітету ухвалила продати наш одинокий український дім в Ню Йорку. Отсим місцевий У. Н. Комітет у Філаделфії рішучо протестує проти продажі сего дому, а то тимбільше, що на зїзді у Філаделфії дня 28. марта 1920 ухвалено одноголосно сего дому не продавати.

Місцевий Комітет у Філаделфії радить здержатись з продажею дому, а за сей час найти инші способи на покриттє затягненого довгу.

У Філаделфії, 13. серпня 1920.

Теодор Грицей
Іван Борсєвич
Іван Мороз.

Земляки-Українці

КОЛИ ІДЕТЕ ДО СТАРОГО КРАЮ, КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ПОМІЧ ГРОШЕВУ СВОЇЙ РОДИНІ;

КОЛИ МАЄТЕ СПРОВАДИТИ РОДИНУ З КРАЮ —

у всіх тих згаданих справах наші люди повинні удаватися до нашого Бюра, бо хто їде до старого краю, мусить вперед постаратися о пашпорт.

Хто вже має пашпорт, той ще мусить заплатити або виказатися що заплатив державний американський (федеральний) податок. Те все кождий мусить зробити сам, а може зробити те при помочи нашого Бюра, а відтак буде міг виїхати найблизшим кораблем до старого краю.

Притім треба памятати, що наслідком масової еміґрації, кораблі є все переповнені, з чого рівні неосвісні аґенти користають і натягають наших несвідомих людий. Щоби вимнути натягання, наші люди повинні удаватися до свого Бюра.

Хто хоче вислати гроші, своїм родинам в старім краю, має поступити так: В теперішних часах дрефти (чеки) Амерікен Експрес Ко. так поширилися в старім краю, що вже не треба їти з ними до виплатних на них банків по гроші, але ті чеки виміняють всюди по склепах чи инших підприємствах і такий дрефт в старім краю має такесамє значінне, як долярові банкноти, за котрі мож купувати, що кому потрібно, а при заміні дістати більше марок чи корон. Такі дрефти можна набути в нашім Бюрі.

Наші люди, які хотять спровадити родину або знакомих зі старого краю, повинні також знати що дійсно вже можна спроваджувати, але наперед треба постаратися о пашпорт. Як се зробити, порадить Вам також Американсько-Українське Бюро.

Дальше, наше Бюро сподає українські гроші, купує бонди, виготовлює всякі повновласти і дає всякого рода ради.

Пишіть по інструкції та інформації у всіх вписще згаданих справах, або приходіть особисто впрост до нашого Бюра.

Коли спробуєте, то переконаєтесь, що ми хочемо чесно служити своєму народови. 79+—

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE,
30 EAST 7TH STREET, NEW YORK, N. Y.

Читайте! Читайте!

Наш костумер, п. Іван Янковський, при посилці гроший свого товариша пише до нас так:

„Акрон, О., дня 10/7, 1920.

Шановний Пане: Я, Іван Янковскі, прошу Вас від себе, щобисьте приняли мого приятеля яко нового костумера понеже він уже послав без три агенти гроші і жаден раз його рідня не отримала. Отож він відвіяся через мене до Вас, щоби Ви, Поважаний Пане, приняли його і переслали йому для його фамілії так як Ви мені пересилаєте успішно.

З поважанням Іван Янковскі".

Із повисшого листа можете переконатися, що ми переєднаємо гроші до краю скоро і під гарантією. — Посилаємо гроші по найтаннім денним курсі. — Від зложених у нас гроший на депозит платимо добрий процент. — Продаємо шифкарти на всі лінії до краю і з краю до Америки і стараємось о пашпорти. — Полагоджуємо справи нотаріальні. 87—

NEMETH STATE BANK,

JOHN NEMETH, Pres.,

10 E. 22ND STREET, NEW YORK, N. Y.

ЧОМУ ВИ ПОВИННІ КУПУВАТИ ШИФКАРТИ ДО КРАЮ ЛИШЕНЬ В НЮ ЙОРКУ?

БО В НЮ ЙОРКУ всідаєте на корабель, а крім того маєте ще полагодити і другі справи.

УКРАЇНСЬКО-ЕВРОПЕЙСЬКА ТРАНСПОРТОВА КО.

в Ню Йорку заопікується від часу Вашого приїзду до Ню Йорку на стацію, як поки не всядете на корабель. ПЕРЕВЕЗЕ І ПЕРЕТРИМАЄ Ваші пакунки, постарасть Вам о пашпорт, поможе при оплаті податку, завізує у всіх конзулів пашпорт і вишле Вас найлішим кораблем на Гамбург або Ротердам, до рідного краю. МИ НЕ ЖАДАЄМО БІЛЬШЕ за шифкарту як другі се роблять, але продаємо по компанійній ціні, бо ми єсьмо правними заступниками корабельних компаній. ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ по найнизшім деннім курсі в повною порукою. 79—

Пишіть або зайдіть до правдивого Українського Бюра на адресу:

EUROPEAN TRANSPORTATION CO.

106 AVENUE A NEW YORK CITY

(межи 1ст 6-ою і 7-ою улицею).

ЮЛІЯН ПАВЧАК, співвласник.

ТЕПЕР

є найвигіднійша пора

КУПИТИ ПРАПОР СВОЄЙ

просто від фабриканта, зроблений з чистої вовни подвійної ткани, тревалої барви зв. „БОНТИНГ", котрий оферуємо по слідуючих дешевих цінах:

	2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x8 стіп
Американський прапор	$3.00	$5.00	$7.00	$10.00
Український прапор з гербом на обі сторони	$3.75	$7.00	$9.00	$12.00

Пришлайть переказ почтовий і прапор буде висланий, почта буде оплачена.

Ми є також головними фабрикантами АМЕРИКАНСЬКИХ І УКРАЇНСЬКИХ ШОВКОВИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ВІДЗНАК І ВІДЗНАЧОК ТОВАРИСЬКИХ. — ШАПКИ, КАПЕЛЮХИ, ПЕЧАТКИ СТАЛЕВІ І ГУМОВІ, для Товариств і Клюбів. 19ч157

Коли потребуєте щось з тих річий, то не забудьте писати до нас, но щоту. Належно заощадите гроші. Пишіть по взірці і катальог на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY

115 NASSAU STREET, NEW YORK, CITY.

ЧИ ВИ Є ХОРІ? ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Если терпите на яку хоробу, без рікнищі як довго і ніхар не міг Вас вилічити, ПРИЇДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПРИВЕРНУ ВАС НАЗАД ДО ЗДОРОВЛЯ. Віддаль або брак гроший най не встримує Вас. Богаті як і бідні однаково обслуживі. Я є найбільший в Пітсбурзині спеціяліст і лічу мущин вже від богатьох літ. Маю найлішне зоосмотрене бюро, вдучаючи Х-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через зеркало. Власний департамент дрогерії, де є тутешні і імпортовані лікарства. НЕ НАДУМУЙТЕСЯ, але зараз приїдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна візита переконає Вас, що я можу для Вас зробити. 94—

Посідаю спеціяльні ліки на хоробу крови і лічу слабости в протягу кількох днів. Я вилічив тисячі випадків слабости мущин, хороби скірні, ревматизм, хороби жолудка і утроби, сверблячка, гемороїди і всі хронічні слабости. ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

EUROPEAN MEDICAL OFFICE, 311 SMITHFIELD STREET, PITTSBURGH, PA.

НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошення і принесіть зі собою.

ІДЕТЕ ДО КРАЮ?

ХОЧЕТЕ отримати пашпорт за три дни?

ХОЧЕТЕ їхати поспішним Кораблем?

ХОЧЕТЕ знати як оминути Мисловиці, Краків і Львів?

ХОЧЕТЕ спровадити Родину з краю або вислати гроші до краю?

88чв—

Памятайте, що ми деси обслугуємо задоволячо понад 5.000 Українців.

Звертайтесь листовно або особисто до головної канцелярії:

UKRAINIAN EXPORT CO., Inc., 318 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ФІЛІЯ: 684 JOSEPH AVE., ROCHESTER, N. Y. ФІЛІЯ: 24 VAN BUREN ST., PASSAIC, N. J.

СПРАВА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

(З львівського дневника „Вперед" з 28. липня, 1920).

Останні випадки на фронті, а також в міжнародній політиці, видвигнули на порядок дня також справу Східної Галичини.

Про Східну Галичину заговорили дипльомати антанти на конференції в Спа; говорили про неї і за кулісами; згадано про Галичину в пропозиції, яку Англія поставила большевикам; говорив про неї міністер Грабскі в розмові з Ллойдом Джорджем, Петлюра з Пілсудським в Замостю і наконець вдруге Петлюра у своїй відозві до „роди оборони польської республіки". Витягнено з портфелів старі пляни; запропоновано нові, щоб вирішити ту справу, яка на перший погляд така незначна, а в дійсности першорядної ваги.

І коли кілька місяців тому взад, по варшавському договорі між урядом польської республіки з одної сторони, а отаманом Петлюрою з другої, декому могло видаватись, що справа Східної Галичини усунена з дневного порядку на довший або коротший час, той бачить нині, що воно так не є. Без-пересади можемо сказати, що дальший розвій випадків скасував цей сумнівної вартости акт і галицьке питанне надалі являється неполагоджене, ще більше болоче ніж досі було і, як каже міністер Грабскі, отверте.

Історія начинається на ново.

Англія, принципіяльно не погоджуючися і не признаючи ніякої державної самостійности українського народу з цілком неосновними причин, висуває східно-галицьке питанне тільки під кутом свого інтересу на Сході Европи. Власна вигода, обмеженне польського імперіялізму, бастіон проти експансивного большевизму, а в дальшому вигідний терен для якоїсь нової авантури проти советської Росії.

Польща, яка бачить, що посіданне східної „Малопольщі" сильно заквестіоноване намірами алянтів, а з другої сторони появою большевицьких військ над Збручем, бажало би в останній хвилині винайти якусь нову концепцію і за всяку ціну задержати правний титул до сеї країни. Щодо самої антанти то справа не дуже важка. Скільких бо прецінь проєктів вже було вирішено; скільки разів антантські дипльомати змінювали свої постанови? Вистарчав штучний аляр, поїздка д-ра Левенгерца чи рафа Скарбка за кордон до Парижа або Лондону, і ми мали нагоду читати потішаючі вісти, що коаліція признала слушність польських домагань і відмінила свою первісну постанову. Се було не раз і не два рази.

І тепер, коли посіданне Східної Галичини загроженє для Польщі, бачимо знову тусаму гру. Висилається знову тихсамих людий за кордон, щоби вони своїми аргументами переконали антантські круги про необхідність ревізії становища антанти. До певної міри се видається навіть смішне. Бо прецінь судить тут не вільки і виключно про так названу східну „Малопольщу". На карту поставлена загалом справа цілої Польщі. Коли большевики загражувались у війну на житє і на смерть, а Польщею, то чи їм тільки залежати буде на такому чи иншому порішенню справи Східної Галичини? Перед ними завдане більш важного характеру, чим збиранне „скони-русских" земель; їхній похід проти буржуазної Польщі се одночасно похід проти всесвітньої буржуазії, яка загрожує істнованню радянської республіки, і що певний період часу викличе контр-революційні заворушення в нутрі самої Росії.

В тому якраз лежить та смішна сторона виступів графів Скарбків чи Левенгерців.

Так бажали-б вони успокоїти антанту. Але річ в тому, що а другої сторони гроза большевицької армії в сьому випадку небезпечнійша від диктату Ллойда Джорджа. І в тому напрямі силується польська політика, щоби, як каже московська пословиця: „и честноту соблюсти и капитал приобрести". І Східну Галичину задержати в рамах своєї державности і при помочі ревізії варшавського договору впливнути на становище галицько-українського громадянства та заставити його за ціну льокальних уступок виступити активно проти саветської Росії.

Справа та не представляється так легкою, як справа, якої підняли др. Левенгарц і граф Скарбек.

Ставленне справи Східної Галичини в рамці тільки льокального питання сьогодня неможливо і завізно. Східна Галичина і українська республіка се одно з нерозрівне питанне. Гибіль одної означає і потягнути мусить за собою такусану долю другої. Між огнями двох сил ми ще більше відчуваємо потребу такого а не иншого поставлення справи, яка заключати мусить в собі і соборність і суверенність, полишаючи на боці всякі дарунки зі Сла чи Варшави.

СТАНОВИЩЕ БОЛЬШЕВИКІВ У СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Віденська газета „Український Прапор" з 1. с. м. доносить:

На основі радіодепеші з Москви, яку передано до Варшави, виходить, що большевики прийняли рішаючим українським кругам у Східній Галичині переведенне плебісциту.

УКРАЇНСЬКА РЕСПУБЛІКАНСЬКА КАПЕЛЯ ПРИЇЗДИТЬ ДО АМЕРИКИ.

З Відня доносять, що У. Р. Капеля, змешшена з 80 на 15 співаків, виїздить на концерти до Америки. Поїздкою займається приватний приємець.

ВІДПОВІДИ НА ЗАПИТИ.

Редакція „Свободи" в сій рубриці буде давати короткі відповіди своїм читачам по всіяні запити.

Читач „Свободи", Ню Йорк. — Пишеться „Східна Галичина" а не „східна Галичина". Тепер нема бувшого австрійського краю під назвою „Галичина, Володимирія і велике князівство Краківське", який звичайно ділено на дві части: східну і західну Галичину. Тепер західна Галичина є частиною Польщі і називається „Малопольска", а Східна Галичина — се окремий край. Діятоть як кажемо тепер „Східна Галичина" то се її назва, а назви пишеться великими буквами, отже й слід писати „Східна Галичина" а не „східна Галичина".

Правда, що назва „Східна Галичина" невідповідна, бо властиве імя нашого краю є Галичина, від її старої столиці Галича над Дністром. І на будуче лишиться тілько назва Галичина, яка буде західною провінцією (землею) України, а назва „Східна Галичина" забудеться. Покищо вона є переходовою назвою. Люди привикли так наш край називати, особливо заграницею і ще будуть якийсь час так називати, поки назва не вийде з уживання.

Угорські Українці тепер назвали свій край урядово Підкарпатська Русь, але покищо уживається ще й назва Угорська Русь, а Галичани і Дніпряни називають Карпатську Україна. Підкарпатська Україна, Закарпатська Україна, Закарпатте, Угорська Україна і т. д. Остаточно назва по якімось часі лишиться одна, а се залежить в многому від того, куди сей край належати-ме в будучині. Якщо належати-ме до соборної України, то найліпша назва для сього найбільше західного українського краю буде „Закарпатте, або Закарпаття як кажуть Дніпряни; але як би мали остатись окремо, то є при Чехословаччині, то радше їй називатись „Карпатська Україна", бо „підкарпатською" вона є для самих угорських Українців, а вже для Галичан, котрі самі мешкають під Карпатами (на півночі Карпат), Угорська Україна є закарпатською. Для Дніпрянців вона таксамо добре може бути „підкарпатською" як і „закарпатською".

Назва „Русин" є знана не лиш в Галичині, Буковині, але і в Підкарпатській Україні та на Холмщині, Підлясю і Полісю. Се є стара назва ще з часів київської Руси і галицько-руського князівства. Вона тепер має тільки місцеве значінне, але через політичну агітацію вона стратила своє значінне і щораз то забувається та переходить в минувшину. Наприклад галицькі і буковинські Українці вже цілком переняли загальне імя нашого народу, то є Українець і другого імени майже не вживають. Імя „Русин" яко місцева назва нікому не шкодило би. Ніщо не шкодило би, як би західні Українці мали ще також другу місцеву назву „Русини", але воно перейшло до історії через те, що його надуживано для політичних цілий других народів. Москалі використовували се імя, щоби „доказати", що Русини не є Українці але „Русскіе", а таксамо польське недавно використовували його Поляки, забороняючи галицьким Українцям називати в школах свою мову українською, а наказуючи називати її „рускою". Назва „Русь" і „руський" в недалекому часі на Україні цілком стратить свою різнозначність і в сьому значінню воно цілком вийде з уживання. Натомісць прийметься на Україні назва „Руський" в значінню „Москаль", а руський в значінню „московський".

Назва „Україна" вже була звісна тому 500 літ назад. Та назва є на старинних мапах і в книжках ріжних народів. То правда, що вона пійшла від других, сусідніх народів, але так все у світі бувало, що назву краї або народи діставали від других а не самі собі надавали. Спершу назва Україна відносилась тільки до Київщини і Полтавщини, а потім ще й до Чернигівщини, а далі ще й сусідні наші землі прибрали ту назву. Отже пійшла вона з серця України, з Київщини, з тоїсамої Київщини, яка тому 1000 літ називалась „Русь", а яка 400 літ пізнійше вже приняла назву „Україна". Ми не гадаємо, аби назва „Русь" була красшою від назви „Україна". Одно є правда, що вона є старшою. Але як би ходило о вік, то ще старше імя Українців є Славяни, Славяноруси, Руси, Русичі, Тиверці, Деревляни і Суличі. Отже по старости вони мали-б більше право ніж назва „Русини", але як тамті назви вступились до історії, то чому і назва „Русь", „Русини" не має вступитись до історії? Як переглянете історію других народів, то і в них таксамо було, що старі назви зникали а нові виростали. Нераз і в них з того виходили спори, але великих трагедій не було, бо другі народи вважають все на більшість: як більшість народу приймє нову назву, або й щонебудь иншого, якунебудь иншу реформу, то вже і меньшість приймає. Таксамо й Українцям треба навчитись шанувати право більшости. Аж тоді буде порядок. Бо меньшостий серед певної (великої чи малої) громади може бути кілька, а звісно, що як кількох заводить порядок на свій лад, то не буде порядку тільки непорядок і нелад. Лиш тоді може бути порядок, як його робить один, то є більшість, а меньшість іде за нею і співділає з нею.

Впрочім, треба тямити, що назву „Україна" приняв український нарід тим, що ту назву оспівав у своїх піснях. Вже 300 літ наш нарід оспівує те імя. Скрізь воно є в народніх піснях і думах з часів Козаччини. Значить, що ніхто того імени не видумує ані не викидає, але народ самий його приняв у своїх піснях, а кажуть, що де українська пісня кінчиться, там границі України, отже назва „Україна" і „український" є вже принята для цілої України і лишиться такою й на будуче.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЖЕНЩИНИ! МАТЕРИ! ДОНЬКИ!

Всі Ви, що почуваєтеся: є блиді, розсіяні і вичерпані; нервові і злісні; підпадаєте частим нападам меляхолії або сніпіє; затьмітє що є в причині нову браку; зелізо у Вашій крови. Nuxated Iron ужитий з ґраном денно по їді збільшить Вашу силу і енергію в двох тижнях в многих случаях.

FERDINAND KING, M. D.

Увага фабриканта: Nuxated Iron, поручене повисше д-ром Кінгом, можна набути у всіх добрих аптиках за повною порукою успіху або звернесь Вам прямо. Лікарі звичайно приписують дві 5-ґранові таблетки, які належить уживати три рази денно по їдженю.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЄ!

Ми зірвали зносини з банками в Галичині, котрі зволікують з висилкою послуг. Банки, з котрими ми завязали нові зносини, виплачують посилки без найменшої проволоки. Від гроший, котрі ми вислали через ті банки перед двома місяцями, вже маємо посвідки з власноручними підписками людий, кому гроші вислано. Се доказ, що гроші доручено. Тому радимо Вам, як посилаєте гроші до краю, і як хочете, щоби вони були на час доручені, посилайте їх тільки через наш Банк, котрий за вождий цвіт гарантує.

4% - - - - - ОЩАДНОСТИ - - - - - 4%

ВКЛАДАЙТЕ СВОЮ ОЩАДНІСТЬ В НАС НА 4% РІЧНО. ПРОЦЕНТ ПЛАТИМО КОЖДИХ ШІСТЬ МІСЯЦІВ. НАШ БАНК ПІД КОНТРОЛЕЮ ДЕРЖАВНОГО УРЯДУ. ВАША ОЩАДНІСТЬ В НАС ЗАГАРАНТОВАНА НАШИМИ ЗАСОБАМИ ПЕРЕВИСШАЮЧІ СУМУ $1,600.000.00. ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО ДО КРАЮ НА ВСІ ПОСПІШНІ КОРАБЛІ ВСІХ ЛІНІЙ І ПО СТИСЛО КОМПАНІЙНИХ ЦІНАХ; СТАРАЄМОСЬ О ПАШПОРТИ, СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ, І.Т.Д. ПАМЯТАЙТЕ НА АДРЕСУ:

STANDARD BANK

ДАВНІЙШЕ LEDERER'S BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

Dr. M. SMITH,

14 E. 7th ST., NEW YORK.

коло Церкви св. Юрія.

Говорить по українськи.

Tel. Orchard 6072.

Години урядові від 8. до 10. рано, від 1. до 2. в пол. і від 6. до 8. веч.

ЛІЧИТЬ УСПІШНО ВНУТРІШНІ НЕДУГИ І МУЩИН І ЖЕНЩИН

Також лічить недуги скірні, жолудка і крови. Застосовує найновійші електричні апарати.—Експерт-акушер—Модерні услуги при породах.

НЕОГЛЯДАЙТЕСЯ

З ДНЯ НА ДЕНЬ АЛЕ ВИКОРИСТАЙТЕ СЕЙЧАС НАГОДУ СТАНУ НИЗЬКОЇ ЦІНИ І КУРСУ ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКИХ КОРОН І ПЕРЕШЛІТЬ ДО КРАЮ ВАШІЙ РОДИНІ ЯКНАЙВИДАТНІЙШУ ГРОШЕВУ ПОМІЧ ЧЕРЕЗ

BOSAK STATE BANK

В SCRANTON, PA.

ЯКИЙ-ТО БАНК ПЕРЕШЛЕ ВАШІ ГРОШІ СКОРО І БЕЗПЕЧНО

ЗА СЮ НАЙНИЗШУ ЦІНУ ДЕННОГО ГРОШЕВОГО КУРСУ — ТЕЛЕГРАФІЧНО, ДРАФТОМ АБО ПОЧТОЮ.

ШИФКАРТИ НА КОЖДУ ЛІНІЮ КОРАБЕЛЬНУ

НОТАРІЯЛЬНІ І ПРАВНІ ДОКУМЕНТИ ВИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДОБРЕ І СКОРО В

BOSAK STATE BANK, SCRANTON, PA.

ПИШІТЬ АБО ПРИХОДІТЬ В СЛУЧАЮ ПОТРЕБИ. 03—

МАЛИМ КОШТОМ

можете мати власну господарку і забезпечити собі Вашу будучність, щоби так тяжко не гарувати на старші літа. Можете у нас купити малу фарму о 10.000 квадратових стіп найлішої урожайної землі, рівної, чистої без жадних корнів за

$375.00, $5.00 З ГОРИ $8.00 МІСЯЧНО НА ВИПЛАТ

Земля находиться при великім фабричнім місті Ню Бронсвік, стейт Ню Джерзи, 50.000 людности, 55 мінут віддалення з Ню Йорку, де находяться великі фабрики, з доброю платнею. На тій землі побудуємо Вам хату після Вашої вподоби, яку можете виплачувати таксамо як рент.

В разі купна компанія вертає кошти подорожи.

Офіс отворений також в неділі до полудня.

Не зволікайте а рішайтеся скоро. Приймаємо Ліберти Бонди як готівку. Пишіть або голоситься по дальші інформації до 92-03

HAMILTON REALTY COMPANY,

63 PARK ROW, WORLD BLDG., ROOM 910, NEW YORK CITY.

КОМПАНІЄ Є ПІД КОНТРОЛЕЮ СТЕЙТУ.

ВАЖНА НОВИНА, ЧИТАЙТЕ!

Певний і безпечний спосіб спровадження рідні з краю до Америки вже забезпечилисьмо через Бремен і Гамбург.

Наші заступники у Львові поможуть Вашій родині в краю видістати урядове позволене на виїзд з краю до Америки.

Людий, що їдуть з Америки до краю виправляємо найбезпечнійшою і найкоротшою дорогою на Бремен або Гамбург.

Заступників Українців маємо в Бремен і в Гамбургу, — на польсько-німецькій границі і Львові, котрі заопікуються тими, що їдуть з Америки до краю і родинами, що їдуть з краю до Америки.

В Ню Йорку одержуємо власний Еміґраційний Дім на мешкане для тих, що їдуть до краю.

Напишіть до нас, а на всякі запити одержите сейчас всі жадані інформації. 94чс—

AMERUS TRADING CORPORATION,

139—FIRST AVENUE, NEW YORK, N. Y.

AMERUS TRADING CORPORATION, 1011 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

AMERUS TRADING CORPORATION, 804 College Avenue, CLEVELAND, OHIO.

PAIN-EXPELLER

Більше як вятьдесять літ Пейн Експелер був уживаний по цілім сьвіті через міліони людий, котрі знайшли в нім велику поміч на болі ревматизму, невральгію, переступу, біль горла, болі в грудях і плечей, симптоми інфлюенси.

Правдивий Пейн-Експелер носить нашу фабричну марку ЯКОР на пачці, як і наклейку на самій фляшці. Уважайте на сю продажну марку при купованю оскільки хочете добрий старий Пейн Експелер, котрий приніс вигоду до богатьох хат через дві генерації.

Пейн Експелер продаєть ся всюди де продаєть ся ліварства 35 центів і 70 центів за фляшку.

Виробляний через:

F. AD. RICHTER & COMPANY,

COR. 3rd AVE. & 35th ST., BROOKLYN, N. Y.

МИ ТЕПЕР ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ І ЗЕЛІЗНИЧІ ТІКЕТИ ВПРОСТ ДО ЛЬВОВА – КРАКОВА – ЧЕРНОВЕЦЬ

та инших місцевостий України і Буковини і відсилаємо наших людий НАЙЛУЧШИМИ кораблями впрост до РОДИННИХ МІСЦЕВОСТИЙ скоро і безпечно, так що ніхто, ідучий від нас, не має ніякого клопоту підчас подорожування до рідного краю.

Хочете щасливо і скоро дістатись до рідного села чи міста, звертайтесь до нас.

Не вагайтесь довго, не чекайте й не пропускайте, мимо доброї нагоди, щасливо і скоро заїхати до рідного краю.

Заобезпечуйте собі завчасу місця на кораблях, присилаючи сейчас шифкартовий завдаток в сумі 20 долярів, а ми Вас відправимо до краю, тоді, коли захочете їхати.

Коли мусите зараз їхати до краю, то негайно порозуміться з НАШИМ БАНКОМ І НАШОЮ АГЕНЦІЄЮ КОРАБЕЛЬНОЮ, яка відіслала більше число Українців до краю ніж яка инша аґенція в Америці.

Понизша фотографія є найкрасшим доказом того.

Ся фотографія представляє посадну партію, з 300 людий, відправлену нами недавно до рідного краю.

Хочете СПРОВАДИТИ скоро і певно ВАШУ РІДНЮ з краю, чи Ваших знакомих, звертайтесь до нас і в протягу кількох тижнів Ваші рідні чи знакомі будуть тут. Ми вистараємось всі потрібні для подорожуючих документи і заоґікуємось ними заки вони сюди прибудуть. Бо ми маємо своїх репрезентантів у Львові, Кракові і Варшаві і вони дають всяку потрібну пораду подорожуючим.

Хочете ВИСЛАТИ СКОРО І ПЕВНО ГРОШІ ДО КРАЮ, звертіться до нас. Ми вимінюємо гроші після біжучого щоденного курсу і ПЕРЕСИЛАЄМО ДО КРАЮ ТЕЛЕГРАФІЧНО І „БАНКОВИМ ДРЕФТОМ" як найскорше і найпевнійше і з повною ґарантією. За кілька тижнів по висланню гроший дістаємо з краю посвідчення і власноручний підпис особи що одержала гроші.

ШИФКАРТИ продаємо на всі лінії корабельні по компанійних цінах.

Зголошуйтесь особисто або пишіть до найбільшого Українського Банку в Америці, на адрес:

79—

HENRY C. ZARO, BANKER
39 Cooper Square, New York, N. Y.

DEPT. U. F.

СОЦІЯЛІЗМ І ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ.

(З львівського дневника „Вперед").

Від літ переповнені були наукові і ненукові місячники „ученими" статтями про крізу і конець марксізму. Слідом їх ішла вся щоденна буржуазна преса і виписувала вже в популярному тоні некрольоґи марксівській теорії і марксівському політичному рухови.

А тепер бачимо зміну на цілому фронті. Велике пробудженє соціялізму і розмах клясової боротьби, що йде по цілому світі, починає обіймати і захоплювати круги, що перше далекі були від соціялістичної думки. Всюди, і на Сході і на Заході Европи, молода ґенерація інтеліґенції кинулась до студій марксізму.

Труднійше їде зі старшою ґенерацією інтеліґенції, головно технічним персоналом. На ній тяжать ще окови минувшини: вони-ж десятки літ були в найма приватного капіталізму. Вони звикли до його орґанізаційних функцій; звикли наганяти робучі маси до праці, так що їм і на думку ніколи не приходило, аби всі ті фабрики і заводи могли істнувати без приватної власности та приватних зисків.

І вони довго не піддавалися новим „утопіям". Але цілковито зміненї відносини врешті і їх порушили. Інжиніри, техніки, аґрономи нараз побачили, що захиталася соціяльна рівновага і вона не дасться направити звичайними средствами. Вони бачать, що европейська суспільність не може дієтися вперід, коли якимось сміливим вчинком не скине із себе страшних фінансових тягарів минувшини. Вони бачать, що не дістануться вперід, коли до продукції і консумції не введеться наукової системи.

А сього не приведе лад, збудований на приватній власности і зиску. І бачать вони, що новий лад є історично конечний; що є можливий; що в його рамках є для них почетне і спокійне житє. Уряд сильної руки, уряд знання і розуму, уряд робітництва і уряд інтеліґенції — се є розвязанє сеї проблеми. Техніка інтеліґенція, може ще не вся бачить се ясно але інстинктовно вже відчуває. І сей інстинкт веде її до робітника, до соціялізму.

А як технічна інтеліґенція так придушена є і вся инша інтеліґенція. Урядничий стан не має вже сих привілеїв що перше. Урядничі родини так спролетаризовані, що небаром їх родини в нічому не будуть ріжнитись від пролетарських родин. Вільні заводи, лікарі, поети, малярі, різбарі — більше як колинебудь зависимі від обогатіних, грубошкірих паскарів. І мьж ними тепер сильна тенденція до увільнення від тих меценатів, яка поволи перемінюється в пляновий орґанізаційний рух.

Так є на Сході і Заході. Тільки у нас ще його нема. З одного боку появляються такі противники соціялізму як коломийський фінансовий директор Захар Скварко, а з другого цілковита платня і брак зацікавлення соціяльним питанням і соціяльним рухом у рядах нашої інтеліґенції.

А житє тимчасом іде із незвичайним розмахом до нас. І чиж знову стріне інтеліґенцію, як все, неприготовану і нерозуміючою нових форм і нових проявів?!

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода: історії, повість, оповідань, байки, пазии, поезій, співанники, молитвенники, образи патріотичні, релігійні і много инших річий. Пишіть по катальоґ на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA, 664 168 E. 4th Street. New York, N. Y.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ВИКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЖЧИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЯТПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБИ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЖЧИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ, ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 EAST 17TH STREET,
NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 12—2 полол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-той рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОКТОР
ДР. М. МІЛОЄВИЧ

бувший военний доктор в старім краю. 100чс—

DR. M. MILOJEVICH,
417 WOOD STREET,
PITTSBURGH, PA.

СЛУХАЙ ЧОЛОВІЧЕ!

В сім часі треба дати за будь-що доляра. А прийшли нам $1.00, вишлемо Вам цінний нового винаходу ножа, в якім можете носити тисячі долярів, а міхур Вам їх не вкраде і не загубиш. Додатково дамо Вам добру бритву „Safety Razor". Вдоволенє ґарантуємо. Пишіть сейчас на адресу:

PRACTICAL SALES COMPANY,
1219 North Irving Ave., Dept. 100,
CHICAGO, ILL. 79ч06

ДАРОМ МАШИНКА ДО ДРУКОВАННЯ!

Пошо маєте писати пером, коли ДАРОМ можете мати добру машинку до друкованя "Typewriter", на якій напишете лїпше і виразнїйше ніж пером. На сій машинці кождий може сейчас писати без ніякої науки, скоро і гарні листи або які документи. Дуже вигідна се річ для кождого мати таку машинку. Вона є зроблена гарно, міцно і ніколи не псується, має всі букви азбуки, числа і знаки. Продаєсь по $4.50 і дорослше, ми однак додаємо її кождому хто купить у нас низше описаний годинник.

ТОЙ ГАРНИЙ ГОДИННИК ЛИШЕ ЗА $6.75.

Коли хочете мати гарний і сильний годинник до праці або на свята, то не ждіть але пишіть сейчас по него. Годинник сей є систему "Roskope Patent" так зв. СТАРОКРАЄВИЙ, котрий є признаний за найлїпший зі всіх. Механізм у сім годиннику є дуже сильний і держить час докладно, в гарних і сильних окладинках. Нїде не дістанете лїпшого годинника до праці. Годинник сей є вартости найменше $10.00, однак лише через короткий час для познакомленя публики будемо продавати їх по $6.75 і в додатку дамо кождому ДАРОМ висше описану машинку до друкованя. Коли хочете дістати сей годинник і машинку даром, то пришліть лише 25 цнт. завадтку, а решту заплатите коли Вам все достарчать на Вашу адресу. Ґварантуємо кождому вдоволенє. Пишіть сейчас і адресуйте: 0ч09

PRACTICAL SALES CO., 1219 NO. IRVING AVE., DEPT. 133. CHICAGO, ILL.

АНІ ГРОШІ НЕ ПОМОГЛИ.

Часто люди дивуються, чому то декотра дівчина не віддається, хотяй має значний маєток. Се походить з причини, що не всі женихи шукають за маєтком, за грішми. Хто женяться задля гроший, той вже в самім початку є лихим мужем, бо він взяв гроші а дівчину бере лише так собі. Лїпше бувлоб, якби мущина брав дівчину а гроші на додаток. Але дівчата чорнобриві, а жінча бистрість і веселість, що гроші. Тому тії, що не беруть гроший а дівчину для себе, зроблять добре, коли возьмуть собі гарну дівчину, здорову, бистру і живу. Дехто скаже, що краса є даром Господа! В тім є правда, але дар треба вміти шадити. Котра дівчина хоче сей дар заховати, мусить дбати о свою кров, а та кров мусить бути здорова; здорову кров витворює здоровий, сильний жолудок, а здоровий і сильний жолудок витворює босакове Лїчниче Вино. Вино, котрого успіхи є звісні тут і там в дома. Пишіть на адресу: BOSAK MANUFACTURING COMPANY, Scranton, Pa. — Один кошик фляшок окрасить Вашу твар і додасть здоровля.

ФАРМА 35 АКРІВ,

39 миль від Філядельфії, з чого 2 акри грубого ліса, 3 акри сіножати а 30 акрів обсіяних пшеницею, кукурузою, вінсом, комбинацию, капустою, бульбою, паприкою, помідорами, буряками, цвіклою, цибулею, маком, огірками, 15 тон сіна в стодоєї, сад молодий і старий, до 300 дерев. Будинки всі майже нові, криті дахівкою. Дім 10 румів з инвентарем, велика стайня-стодола, возівня, хлів, курник, шпихлїр. Всякі машини фармерські, 7 дійних корів, 2 молоді коні, 8 безрог, 100 курів, 100 гусів, 350 курий молодих. До міста 1½ милї, склепів, фабрик, гай скул, станції дорізової, докторів, другстору, стріткари всего 2½ милї. Ціна $4950.00, готівки треба $2.200, решта на сплату. Голосність до: 99-00

V. MAZURKEWICZ,
120 — 2nd Ave., New York, N. Y.

НОВІСТЬ! КУКУ ГОДИННИК! НОВІСТЬ!

ЗА КОТРИМ ВИ ВЖЕ ВІД ДАВНА ШУКАЄТЕ.

Правда, що Ви бачили вже всякого рода годинники тут в Америці, але ще не бачили такого як тут представлений. Сей годинник куку, котрий Вам тут представляєм на тім образку, є зроблений з найдорожшого дерева і ручно артистично викінчений і то так делікатно і чудово, що Вас самих здивує, котрий Ви бачите лиш його фотоґрафію тут, однак коли-б Ви побачили правдивий, то він виглядає десять раз гарнійше. Сі годинники суть робленні в Німеччині і ми доперва одержали дуже малу скількість. Сей годинник посідає дуже сильну, подвійну машинерію, в горі понад циферблятом суть маленькі дверцята з котрих виходить зазуля кождої години і тілько разів кукає, кілько показує година, а рівнож виходить зазуля що кождої пів години і кукає оден раз. Сим годинником Ви окрасите свою кімнату, а заразом зробите Вам велику приємність, коли почуєте виразний голос: „куку", „куку" зазулі, і тоді як раз пригадаєте собі старожитний звичай. Нема на світі вже гарнійшого годинника, як є Куку Куку Годинник. Ви тільки глянете на сей годинник який він посідає чудовий ручний виріб, кілько то треба коло него працї доложити, щоби його так викінчити ручною роботою. Се є велика артистична штука, котра має дуже велику вартість, хто розуміє сю працю оцінити. Не оден з Вас бачив тут всякого рода годинники і суть вони дорогі але де є пара до сего, то самі оцінть і порівнайте з тутешними годинниками і чи то не є щось надзвичайного?

Ми посідаємо ті годинники в трох ріжних сортах, є дорожші і таньші, цінї суть після нумерів. № 1 Годинник середнього формату з зазулею, кукає що години і що пів години і з двома вагами — ціна $18.50. № 2 Годинник є більшого формату і посідає гарнійшу виробу і також виходить зазуля що години кукати і що пів години також з двома вагами — ціна $21.75. № 3, се є вже великий годинник як тут бачите його фотоґрафію, посідає велику зазулю і дуже виразно кукає і також має сильну будову, словом, годинник є першої кляси. — Ціна його є $28.95. До кождого одного з тих годинників даємо повну ґварантію на 25 літ.

Також звертаємо увагу нашим костумерам, що хто з тих годинників не був би задоволений, може звернути назад до нас, а одержить свої гроші всі до одного цента. Гроший згори від Вас не вимагаємо, тілько пришліть $2.00 задатку, а решту тоді заплатите, як почта доставить Вам годинник до Ваших власних рук.

Хто замовле з Канади, просимо всі гроші вислати згори; без гроший до Канади ми не висилаємо.

Отже хто хоче добрий і чудовий годинник, то най замовляє ще нинькы, бо завтра може бути вже запізно, а то з тої причини, що ми маємо їх дуже малу скількість і люди скоро розкупляють їх а Ви будете пізнійше сего жалувати.

Мешкаючі в Шікаґо і околици звають прийти особисто до нашого складу і оглянути сї чудові Куку-Куку Годинники, а певно ні оден з Вас не вийде, щоби собі одного з них не купив.

Замовленя посилайте на адресу таку:

UNION WATCH COMPANY,
748 N. ROBEY STREET, DEPT. 25, CHICAGO, ILL.

SPRINGFIELD AVENUE MUSIC SHOP

де находить ся
домплетний вибір українських рекордів
ПРИЙДІТЬ І ПОСЛУХАЙТЕ. 123ч132
ВЕЛИКИЙ ВИБІР СПІВНИХ МАШИН
Отворено вечерами і в неділї.
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.
Наприкл є нашою спеціяльностию. Низкі ціни
Глядіть за докладно кадресою:
91—91½ Springfield Ave.,
Newark, N. J. Phones Market 2534.
Пишіть по катальоґ. Пришліть нам мон-ордер а ми вишлемо Вам всякі рекорди обезпечено посилкою

УКРАЇНЦІ! ДОРОГА ОТВОРЕНА!

ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ ПО КОМПАНІЙНИХ ЦІНАХ.
Пишіть зараз то Вам поражу як обійтися в справі видістання пашпорту і всіх вказівок подорожи, до:
І. ГЕРЦ, Банкір і Нотар,
224 WEST 84th STREET, NEW YORK, N. Y.

U. S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC.

Відїзд кораблів з Ню Йорку впрост до

БРЕМЕН і ҐДАНЬСКА

Для пасажирів є кабіни і трета кляса.
Голоситись до:
45 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
або до місцевих аґентів. 94—

Др. КАУФМАН

ГОВОРИТЬ НА УКРАЇНСЬКІ

Єсли хочете совісної поради в якій недузі Вашій недузі, прийдіть до д-ра КАУФМАНА, а ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пішле ся на Вашій недузі, чи Вам лїчене що поможе.

Др. Кауфман лїчить всї отсї недуги МУЖЕСЬКІ і ЖІНОЧІ. Залуху (астку) лїчить новою машиною примінюючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лїчить затровня і неправильности крови, ревматизм, ломане костий, болї голови, завороти, болї крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудий, нирок, міхура, паралїж, випадане волося. Лїчить всї жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN 111 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 8. рано до 8. веч., в неділю від 8. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ

Першою річею яку Ви хотіли би знати є „ДЕ НАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ".

Коли Ви зверните свої кроки до офісу Д-РА РУССЕЛЯ, 176 EAST JEFFERSON AVE., ОДНІ ДВЕРІ НА СХІД ВІД ВУДВАРД ЕВЕНЮ, ДЕТРОЙТ, МІЦІ, там найдете без втрати часу ДОСВІДЧЕНОГО СПЕЦІЯЛІСТА, за котрим Ви шукаєте. Коли навідаєтесь у Д-РА РУССЕЛЯ, Ви побачите, що він дуже старанно досліджує стан Вашої недуги, щоби віднайти докладно де і нащо Ви терпите. Його офіс є заосмотрені найновійшими науковими апаратами. При їх застосованю і широкому знанню недуг самим д-ром Руссельом, всякі ошибки є неможливі.

ДР. РУССЕЛЬ

МОЇ ЧУДОВІ УСПІХИ

в лїченю недуг як острих так і хронічних, є наслідком того, що я заслїджував сї недуги через ціле моє житє. В додатку мої офіси є заосмотрені в найновійші інструменти і прилади, електричні, вібраційні і механічні, і не шадиться нічого, що лише може бути корисне для моїх пацієнтів. Коли мене відвідаєте сейчас, то будете могли оцінити, чи Ви повинні чекати дальше аж проявне всяко надії до видїленя себе з недуги, без згляду який є її стан або як вона довго тревае. Затим коли хочете зістати вилїчені, наука і досвід приверне Вас знов до сили, здоровля і щастя

ПОРАДА І БАДАНЄ ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер. В неділї від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

DR. RUSSELL, 176 EAST JEFFERSON AVE., одні двері на схід від Woodward Avenue. DETROIT, MICH.

Звісний Dr. GREY

СПЕЦІЯЛІСТ ПОНАД 30 ЛІТ.
ВІН УЖЕ ВИЛЇЧИВ ТИСЯЧІ МУЩИН І БАЖАВ би І ВАС ВИЛЇЧИТИ.
117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду, запаленє легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

ДОЛЯРИ ДО ГАЛИЧИНИ І ЛЕГ ДО БУКОВИНИ

За доляра в краю дають більше марок як тут декотрі банкірі. НАШ СПОСІБ пересилки гроший до краю найлучший: скілько долярів пришлете до нас ТІЛЬКО ПЕРЕШЛЕМО в малим додатком на видатки.

ШИФКАРТИ З КРАЮ І ДО КРАЮ

Отже ще сьогодня довідайтесь у: 80—

MARK BIRNBAUM,
11 THIRD AVENUE, межи 7. а 8. улицею NEW YORK, N. Y.

Навідайтесь сейчас до Doctor ZINS

СПЕЦІЯЛІСТА З ПОНАД 25-ЛІТНОЮ ПРАКТИКОЮ.

Др. ЗІНС лїчить хронічні недуги, нервові, серця, жолудка, печінки, нирок і міхура, неправильности мочові, секретні недуги, і у всіх случаях нервового ослаблення. В случаю ЗАТРОЄННЯ КРОВИ застосовується до найлїпших і добре звісних, досконалих і новітних метод.

МУЩИНИ, котрі є недужі, ослаблені, бідні, вичерпані і знеохочені, найдуть опіку на всяку їхню недугу. Коли стан недуги є відповідний, причину легко усунеться і здоровлє повертається. 89-01

ПРИЙДІТЬ НА БЕЗПЛАТНУ ПОРАДУ.

Не буде Вас нічого коштувати, щоб збадав Вас др. Зінс. Винагорода за його методу є дуже уміркована і не перевисшає ціни, яку кождий чесний чоловік хоче заплатити. Богато недужих мущин ще сотки миль, щоб найти помочь. Досвідні попереджаючі лїченє переводиться на крови системою Вассермана і бадається мікроскопом для докладного справдженя проявів недуги і впливу лїченя.

СПОСІБ ЛІЧЕННЯ найпрактичнійшим методами.

DOCTOR L. ZINS,
110 East 16th Street,
NEW YORK, N. Y.

ОФІСОВІ ГОДИНИ: Щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер, в неділї від 10-ої рано до 4-ої пополудни.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

5000 ТЕРПЛЯЧИХ ОДЕРЖИТЬ PLAPAO ДАРОМ НА ПРОБУ.

НЕ КОНЕЧНО ОБТЯЖУВАТИ СВОЄ ЖИТЄ НЕВИГІДНИМ ПОЯСОМ РУПТУРНИМ.

Таку благородну оферту зробив сам винахідник сеї чудової методи, ідяючої через день і ніч, щоби скріпити хромлеві мисці, аби позбути ся остаточно невигідного пояса ціликом і то без небезпечних операцій.

Нічого не платить ся.

5000, котрі напишуть, пішле пан Стуарт достаточну скількість Plapao без копіту аби Ви цілковито запробували. За сю пробу не платить ся нічого ані тепер ані пізнійше.

Перестаньте носити пояс.

Так, перестаньте носити пояс, бо се знаєте з власного досьвіду, що пояс на руптуру є лише чимсь лишнім або фальшиво підпорою перед розпадаючим ся хромом, бо пояс сдавлює кружки крови, підриває лише терплячого здоровлє. По щож довше носити пояс на руптуру. Тут є добре средство, котре можете випробувати для власного здоровля і то цілком даром.

Умиває ся в водяїйній цілим.

Перше: Першою і найголовнійшою цілию Plapao-Pada є, що раз приложене вельмо приглядкуть до ослаблених мисців, і пропрацують літ так знаний Plapao, який мав приємну стагаиа і котрий в получеиу зі складниками лічничим лишкої мах ціляв на присішеиє кружеиа крови, підсилує в сей спосіб мисці і приводить їх до правильного стану, сяли і елаcтичности. Тоді доперва, а не скорше, можна цілити ся уступлеиа руптури. Другє: Маючи силу приглядкиту, щоби не робіти ся звуваиою ся човеріка, Plapao-Pada оказалась важним чинником в утриманьи руптури, котрої поле не є в силі удержати. Сотки людий старих і молодих ажали ся перед урядиком уповажненим до відбираиа присяги, присягнуло, що Plapao-Pada вилічила їх руптуру цілковито — декотрі з тих руптур були в дуже тряжім стані і дуже старі.

Заєдно ділають в день і в ночи.

Важною прикметою лічеиа **Plapao-Pada**є, що триває розмірно лише короткий час до осягненя успіху. А то з сеї причини, що ділає є безперервиие через 24 годин на добу отже через день і ніч.

Нема недогідности, жадної невигоди і жадного болю. Кождої ізиші, коли сиите або працюєте, се знаменито средство вжитиа лишок в мисці поже житє і силу, якої то сили потреба тим мисцям черевним, аби удержати внутренности в путрі черева без штучної вайіної підпори.

Plapao-Pada оправдане.

Правиа, на яких Plapao-Pada ділає, можуть бути легко пропущені, коли глянете на повисшу ілюстрацію і коли прочитаєте слідуюче поясненє:

Plapao-Pad є зроблений з сильного гутнього матеріялу „Е", котре має приємету подавати ся до рухів тіла і цілковита вигода в ношеию. Внутрішна його сторона є лишка, подібно як пластер, котрий ціляє ся він від пластер, що наклеїв, аби товщиє „В" зсувало ся з місця.

„А" се є побільшений конець, котрий приладає до ослаблених мисців і котрий запобігає вуриаию ся Plapao-Pad.

„В" є товщиє формоване в сей спосіб аби замикало отвір руптури, запобігаючи виступові ся внутреиностий з черева. В товщиа знаходить ся збірник, в збірника наповнений є ліком майже цілющим о приметах стагаиа чих. З хвилею, коли лік отріває ся через тепло тіла, стає течию і витікає тоді з отвору означеного буквою „С" і вливає ся через дірковаті отвори в тіло, щоби скріпити мисці і стагнути отвір рупторний. „F" се, є довгий конець Plapao-Pad, котрий приладає до бедрової кости, а бедрова кість будучи твердою частию чоловіка, додає Plapao-Pad-ови вдиеиому точку оперта

Спробуйте се на мій кошт. Не посилайте гроший. Хочу Вас переекиіцити своїм власним коштом, що можете поборотя руптуру.

Коли утомлені мисці відпускають свою силу і еластичність; коли болячка і небезпечна протрузія вгаиє; коли зраиіие „отвори в долину" шие цілком безпоротно і коли відкидаєте свою силу, життєвість, енергію і чертвість, і коли Вам вигляд покрасти ся під кождим иглядом іде, то шлеть Ваші товариші звернути на се увагу.

Тоді дізнаєтесь, що Ваша руптура є поборена — і будете мені за се щиро вдячні, що я Вас нарадив приняти сю цілющу безплатну пробку.

Пишіть нині до сю безплатну пробку Пересьвідчіть ся особисто о його вартости. Не посилайте жадних гроший, бо пробка не коштує Вас нічого, а може Вам принести ліпше здоровлє, котре важить більше, як щира золото. Прийміть безплатну „пробу" нині, а через ціле житє будете вдоволені, що скористалисте з сеї оферти. Напишіть картку, або виповніть сей купон нині, а відворотною почтою одержите цілиу пробу Plapao з книжочкою пана Стурта, котра поясиює руптуру, яко предмет. Ся книжочка описує, в який спосіб ся метода одержали дипльом і нагороду золотий медаль в Римі і **першу нагороду в Парижи** і кождий терплячий на сю страшну недугу повинен мати сю книжочку

5000 читачів може одержати се безплатне лічеиа. Пошиг маиеиє буде вдячний, аби отже ви дізнали вароду пишіть **сейчас.** 22чщо2

Пішліть купон нині до

PLAPAO LABORATORIES, INC.,

Block 2071, St. Louis, Mo.

По безплатну пробу Plapae і книжочку о руптурі.

Назвиско .....

Адреса .....

Відворотною почтою одержите безплатну пробу Plapao.

НЕДУГИ МУЩИН

Dr. Koler, 638 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.

DR. KOLER є одиноким українським лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшиві, має 28 літ досьвіду у лічеию: Я лічу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкірофули, недуги легких, серця, жолудка, утроби, нирок, кишок, міхура недуги шкіри, як і всі недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєть при лічеию недуг кровяних особисто, почтою не лічу. 52чч

ГОДИНИ ПРИЙМУ: від 9. рано до 8. веч., в неділі від. 9. до 2.

ДАРОМ! ДЕВЯТЬ ПРЕДМЕТІВ ДАРОМ!

Спевностю ні оден з читачів не має спосібности до диесь користати з так чудової оферти, яку вам тут представляємо. Годинник який бачите тут на ілюстрації, є найлішої марки, виробу годинників Ілінойських. А щоби дати спосібність кождому набути сей дорогоцінний годинник, який коштує в Америці по ціні фабричній. Годинник цей на короткий час знижили його ціну і протягом 30 днів будемо продавати по ціні фабричній. Годинник золотий (Gold Filled), середного формату, артистично гравірований і гарантований на довгі роки, лишок золотий (Gold Filled), середного формату, артистично гравірований і гарантований на 25 марки Illinois Watch Case Co. Машина чисто ніклева, висаджена правдивими каменями і гарантована на 25 марки Illinois Watch Case Co. Машина чисто ніклева, висаджена правдивими каменями і гарантована на 25 літ. Час держить як найточнійше і не псується так скоро як котрий інший годинник, а котрого весь світ узнає сі

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялїстом надуг мужеских в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

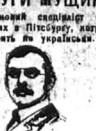

Найдешо Інтимний, найуспішніший і заслужений на довіре спеціялїст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголїтну практику віддає для услуги недужим.

DOCTOR LORENZ

Н. аоверо, ґроет.

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: щоденно від 9. рано до 8. вечер. В Неділї від 9. рано до 8 веч. В неділї від 10. до 2.

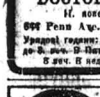

МОЧОВІ ВІДХОДИ

регулює в 24 годинах

Кожда пляшка має напись з MIDY

Уникайте відробів

Telephone 2634 Bigelow.

ПРАЙЗНЕР І РОБАК

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ

АСЕКУРАЦІЇ І БЮРО РЕАЛЬНОСТИЙ.

ВИСИЛКИ ҐРОШЕЙ ПІД ҐАРАНТІЄЮ.

СПРОВАДЖУЄМО ТАКОЖ З КРАЮ І ДО КРАЮ ВАШІ РОДИНИ І ЗНАКОМИХ.

СПРАВИ НОТАРІЯЛЬНІ І АДВОКАТСЬКІ.

Се є одинока християнска фірма, яка кождий може довірити, що у своїх справах буде чесно обслужений.

PRAISNER & ROBAK,
14 BELMONT AVENUE,
NEWARK, N. J.

ЖМІЄЧНИК є одним з найлїпших домашних лїків і певним средством проти ревматизму, болїв плечий, колена і болїв грудий. Є помічне на болї голови, на болї суставів у руч і ніг, на легкий параліж кару, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносить ся до генерального аґента, залучуючи 3-центову марку на відповідь. 38+

MIKE FEDIW,
8 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

ШИФКАРТИ НА УКРАЇНУ

ДНЯ 10, 17, і 27. СЕРПНЯ

(дорога без пересїдання до Гамбурґа, Бремен, Антверпен і Ґданьска

ВІДХОДИТЬ

Корабель **НЮ АМСТЕРДАМ**

Маємо 300 місць ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

Наш представник поїде з Вами до Галичини.

ВИРОБЛЯЄМО ПАШПОРТИ НА УКРАЇНУ.

Користайте з нагоди; дорога найдешевша і найпаша.—Забезпечіть собі місце на тім кораблі і пишіть зараз по близші інформації на адресу: 89-100

UKRAINIAN STEAMSHIP AGENCY

93-95 EAST 3rd STREET,
NEW YORK, N. Y.

ДО ХОРИХ ЛЮДИ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,

СЛАВНИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

поручає всїм терпячим Українцям, чи мущинам як і женщинам свої тепішні лїкарські услуги.

ЛЇЧИТЬ З НАЙЛЇПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЕ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНИ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д.

Доконче всякі найтяжші операції мущин, женщин і дїтий є своїм обсїт або в домі пацієнта, спеціяльно по на провінциї, при помочи спеціяльного в Відни.

Коли бо хтось не міг прийти особисто, нехай пишуть листовно з опісом докладно свою недугу, а дістане совіти і безплатну пораду.

Не підлягайте ошукуть ніяких

Dr. B. HOHENBERG

304 — 2nd Avenue,
(між 17. а 18. улицею)
NEW YORK CITY

Години офісові: щоденно від 8-ної рано до 8-ної вечер

Телефон: 1882 Stuyvesant

НОВИНКИ.

Поміч американських дітий. Европі.

Одна з визначнїйших газет в Парижі „Ле Фіґаро" напечатала недавно статтю високого французького урядовця, в якій він обговорює справу помочі, даної Франції Американським Червоним Хрестом в 1919 році. „Червоний Хрест — говорить автор статі — не вдоволяється несенням тимчасової помочі потерпішому від війни населенню, але також вишколює французькі дїти в справі дїточої гіґієни. Велику вагу звертається на промислове виховане молодої французької генерації. Одним словом, Американський Червоний Хрест помагає нам відзискати все утрачене і поставити нас на здорові народні ноґи".

Сей коментар у французькій газеті про дїяльність Американського Червоного Хреста в Европі відноситься не лише до Франції, але до всїх країв. Така поміч Европі ведеться при помочі американських шкільних дїтий, зорґанізованих в дїточий відділ Американського Червоного Хреста. Задачею сеї орґанізації є не тимчасова поміч, але, ще, поміч едукаційна. Треба негайно положити підвалини під будову міжнародної орґанізації і взаїмного порозуміння та співдїлання дїтий усїх европейських країв.

Поміч американських дїтий Европі за посередництвом Червоного Хреста представляється так:

Альбанія. — В містах Тірані, Елбасані і Скутарі шкільним дїтям достарчувано поживи і одїння. В Дураццо і Бератї також опікувалося шкільною дїтворою. Богато здібних дїтий з балканських країв забрано до Константинополя і віддано їх на науку до Колеґії Роберта, де вони виховуються на будучих провідників Балкану.

Бельгія. — В зруйнованих війною частих Бельгії дїтий 40 публичних шкіл годується американською перекускою.

Хіни. — В Хінах Американський Червоний Хрест найбільшу вагу покладає на санітарне вишколенне, щоби в сей спосіб знищити холеру в тім краю.

Чехословакія. — В сім краю Червоний Хрест піддержує школу для дїтий калїк в Празі і дбає про загальний стан дїточого здоровля.

Італія. — В Італії Червоний Хрест удержує дуже богато шкіл для сиріт в ріжних частих краю.

Сибір. — в Сибіри основано окрему дїточу кольонію для военних сиріт і вона знаходиться під опікою Червоного Хреста.

Сибір. — В Сибіри основано канський Червоний Хрест піддержує сиротинцї в Білгороді і Ірані.

Сумна пригода пяного Айриша.

Минулого вівтрка о 2-гій годині по півночи повернув до свого дому в Бруклині пяний Патрик Кері. Не могучи отворити доволї швидко входових дверий, Кері розбив своєю правою рукою скляну тафлю в дверях і перетяв собі склом головну артерію. Коли лежачого на земли Айриша подибав полісман, то з него зійшло вже богато крови і він ледви дихав. Його забрали до шпиталю, а по видужанню суд буде його судити за пиянство.

Порядки на американських зелїзницях.

З Балтімор, Мд., доносять, що на тамошних зелїзничих торах стоїть наладованих углем стільки вагонів, що колиб їх зіставити побіч себе, то вони заняли би просторонь довгу на 60 миль. І се діється тоді, коли многі фабрики по американських містах зачиняють свої двері з недостачі угля, а многі углянї копальнї не мають достаточної скількости возів для надовання угля. І в перший і в другім випадку терпіть з причини таких порядків робітники, бо вони не мають змоги заробити собі доволї гроша на своє удержанне.

Італійські душогуби.

Із усїх чужинців, котрі проживають в Америці, найбільше зневажнїжені Американцями є Італійці, бо вони майже всї свої непорозуміня і спори полагоджують стрілянною. Тут нотуємо дві події з життя італійських душогубів.

Йосиф Андріяно в Ню Йорку, 20-лїтний помічник машиніста, залюбився у 18-лїтній дївчині Паскве Реллія, до котрої залицяв також инший Італієць, 18-лїтний Джерардо Бенвенто. Зиздрісний о свою любку Андріяно викликав її і Бенвета на улицю і там вистрілив до них пять револьверових стрілів. Реллія і Бенвето находяться тепер небезпечно ранні в шпиталї, а Андріяна арештовано.

Проживаюча в Линдгурст, Н. Дж., 18-лїтна Марія Вельото не хтіла вийти заміж за 30-лїтного Паскаля Мельоне, подорожуючого купця з Сиракюз, Н. Й. Розлючений відмовою Мельоне розпочав з Марією сварку в домі її брата Михайла, а коли вона втікла від него до горішної комнати, він пустився за нею і там почали обоє боротися. Щоб увільнитися з рук напасника, нещасна дївчина вискочила з поверха вікном і впала на острий ліс. Тяжко покалїчена почала рачкувати за хату, де думала сховатись в пустій старій керниці, але близко керниці дігнав її дикий Італієць і сїмома револьверовими стрілами положив її на місци трупом. За злочинцем пошукує тепер поліція і гурток узброєних місцевих горожан.

Реорґанізація Іміґраційного Бюра.

Асистент міністра праці Пост видав зарядженє пільковитої реорґанізації Іміґраційного Бюра з тої причини, що в згаданім бюрі є дуже богато ріжних неправильностий. Іміґраційний комісар на Еліс Айленд Валіс був минулого вівтрка у Вашінґтоні, щоби там нарадитися з Постом в справі заведення корисних змін у нюйоркськім порті.

Туча заподіяла богато шкоди.

Понедїлкова туча, яка лютилася в північно-середущій части стейту Конектікут, знищила богато доріг і тютюнового плоду. Заподіяні сею тучею шкоди обчисляють на $100.000.

ЧИ МОЖНА ЛЇЧИТИСЬ БЕЗ МЕДИЦИНИ? ТАК, МОЖНА.

Я лїчу всякого рода хороби без медицини і то скорше як при помочи медицини. Переконайтесь 92—

DR. ANDREW BORAK,
CHIROPRACTOR,
335 E. 12th ST., NEW YORK CITY

ГОДИНИ УРЯДОВІ: Вечером від 6-ої до 9-ої; в неділї і свята від 12-ої до 3-ої пополудни. Також за попереднім умовленєм.

Портові робітники вертають до роботи.

Президент Інтернаціонального Товариства Портових Робітників оповістив, що члени сього товариства, котрі були на страйку від цвітня б. р., ухвалили вернутися сейчас до своєї роботи. Умов, на яких сей страйк закінчено, не подано до публичного відома.

Арабські звичаї.

Араб насміхається з гадки, щоби він колинебудь мав піти улицею враз зі своєю жінкою, або щоби відступив своє місце жінщині. Подорожуючи, він їде на ослї, а його жінка поступає за ним. Він не уживає нїколи крісел, столів, ножів, вилок і ложок, як вони не є деревляні. Таксамо не представляють для него ніякої вартости ліжка, бюрка і печі. Входячи до хати, Араб здіймає з ніг черевики, але не здіймає з голови капелюха. На коїм він сїдає з правого боку, а його жінка доїть корову з лївого боку. Як пише до кого лист, то майже всї свої комплїменти вписує на верхній стороні листа. Він дбає о те, щоби його голова була завсїди обвязана тепло, навіть в лїтї, але ногами зовсїм не вмиється і в зимі ходить часто босий. Він читає і пише з правої руки до лївої. На снїданє і на обід їсть мало, але зате вершою порою, коли скінчить сїдає до молодину пряно, він задає горячої страви, яка пливає в олію або розтоплених маслі. Його сини їдять разом з ним, але жінка жде, аж поки ті пан не насититься.

ЧИТАЙТЕ КРАЄВІ ЧАСОПИСИ!

У Львові виходять такі часописи:

„ВПЕРЕД" виходить кождого дня. Передплата виносить 12 долярів на рік, 6 долярів на пів року.

„ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ", часопись для сільського працьючого люду, виходить раз на тиждень. Передплата виносить 3 доляри на цїлий рік.

„НАША МЕТА", часопись для робітних жінок, виходить два рази на місяць. Передплата виносить 1.50 доляра на цїлий рік.

„ПРОФЕСІОНАЛЬНІ ВІСТИНИ", орган головної Ради українських професіональних орґанізацій, виходить два рази на місяць. Передплата виносить 1.50 доляра на цїлий рік.

Адреса тих всїх часописів така:

Адміністрація „Вперед", Львів, улиця Руська ч. 3.

„VPERED",
Lviv (Lemberg), East-Galicia, Europa.

Гроші найлїпше посилайте через Земельний Банк Гіпотечний у Львові. 100-102b

ЯК ЛИШЕ

СМИРА

БУДЕ ПІДПИСАНИЙ

Наші люди їдучи домів чекали на пашпорти по два-три місяцї. Щоби се оминути, ми постараємося о приєднї пашпорти в трох днях. Пашпорти важні на кільканайцять місяців. Пишіть до нас по адресі і я вишлемо Вам пашпорт в три дни від отримання аплікації. Не чекайте до послїдного дня, але майте пашпорт готовий в заючи пашпорт будете коли Вам подобаєть без залежнаняя в Ню Йорку. — Памятайте, що ми доси обслужили здоволяючо понад 5.000 Українців. З-ярого ора оповіщ ... що до головної канцелярії:

UKRAINIAN EXPORT COMPANY, Inc.,
378 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ФІЛІЯ: 684 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.
ФІЛІЯ: 24 VAN BUREN ST., PASSAIC, N. J.

ДАРОМ! МАШИНКА ДО СТРИЖЕННЯ ВОЛОСЯ. ДАРОМ!

Не тратьте сеї великої нагоди, але ще нинї замовте собі у нас книжок УКРАЇНСЬКИХ. Ми отворили великий склад з книжками всякого рода: історії, повісти, оповідання, байки, казки, поезії, співанники, шутки, небилїці марти, рідного розма молитвенники, образи історичні, взори до вишивання, перепісні картки, гербаші до годинників, образи світової війни враз з стереоскопами. Також маємо вибір книжок театральних, партитури, ноти для хорів і бандзи. Одним словом чого самі бажаєте. Хто замовить собі у нас книжок за $5.00, той дістане машинку до стриження волося. Хто замовить за $10.00, то отримає премію: Машинка до стриження і бритву до голення, з дуже доброї стали. Отож не тратьте сеї небувалої нагоди. Ще нинї вітнїть се оголошенє і напишіть, котрі книжки вам вислати і вложіть до листа $5.00, а на другу премію $10.00 мені-ордером або в редакторськім листі. Пишіть сейчас на поданому адресу: 94+104

Novelty Sales Co.

DEPARTMENT KNYSOK,
STA. D., BOX 124,
NEW YORK, N. Y.

Грамофони і українські рекорди „УКРАЇНА" по дуже низьких цїнах.

ФАБРИКА І ШКОЛА ГАРМОНІЇ
Т. БАЛАБАНОВА

Грамофони і українські рекорди „УКРАЇНА" Прийдіть оглянути.

Виняхідник патенту для виробленння голосів на гармонії.

Приймає замовленя на нові гармонії і всякі музичні інструменти. 92+00

Уділює лекцій дїтям і дорослим на гармонії, скрипках, мандолині і т. п., новою системою знатих професорів.

Реперую всякі музичні інструменти. Достарчаю музики на українські весїля і концерти.

WASHINGTON MUSIC STORE,
267 SPRINGFIELD AVE., NEWARK, N. J.
(ой Blood Street)

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., Бр. св. Ґеорґія, від. 239, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 22. серпня, о годині 12.30 пополудни, в домі У. А. Горожан, 822 Н. Франклін ст. Всї члени мають на се мітінґ прибути, а недержані повинні виріжити свої вкладки.—І. Федор, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН., тов. „Лобов", від. 370, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 22. серпня, точно о 2-гій годині пополудни, в гали церковній при Парк ул.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. „Рогатинцїв", від. 396, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 21. серпня, точно о годині 7-мій вечером. Кождий член має явитися на сей мітінґ. Оттдні 8-мій відбудеться другий мітінґ, загальний, і тоді ухвалюється кождого члена на сповнитуче конечно. — П. Бережа, секретар.

СІЧОВИКИ З ШІКАГО І ОКОЛИЦЇ!

Подаєсь до відома всїм відділам С. О. У. в Шікаґо, Ґери, Інд., Джолет, Ліберті, Ґлен Ґрей, Ґлен Ґрей, Ґлен Ґрей, що Січового Прапора Січи ім. Дорошенка, від. 13 С. О. У. відбудеся дня 6-го вересня на Лейбор Дей, в церкві українській при улиці 50-ій і Пальмер на Саут Сайд, о годині 10-ій рано. Розвите Прапора зістане довершене в церковній гали при участини хрестних родів, кумів та всего Січового товариства. Збірне місце для всїх Січовиків є Корнел Парк, при Вуд і 50 ул. о годині 9-ій рано, звідки наступить святочний похід до церкви. 100

Всїм Січовикам отаманам зволяють дати своїм відділам відповідні зарядженя.

Т. Ґенсьоровський,
кошовий Січи, від. 13 С. О. У.
з Шікаґо на С. С.,

ПЕРЕПИСКА З ЕВРОПОЮ.

(Українські часописи в Европі продаєтьсяо в передпуну)

Пошукую свого брата ІВАНА ҐУБЕРНЕВИЧА, з села Синятинка, повіт Збараж, Гал. Він служив при українськім війску. Хтобн о нїм знав або він сам, зволить повідомити на адресу: PETRO GUBERNIEVICH, 159 East 96th Street, New York, N. Y., U.S.A. 99-01

„ОРИҐІНАЛ".

Наслїдування є завсїди підхлїбством для оригіналу. Вони доказують, що оригінальний лїк є дуже популярний. Нїхто не буде наслїдувати продукти, котрого загал не вживає. Але розумний чоловік не прийме жиїдий, але буде домагатися оригінального лїку, то є в случаях жолудкових недуг, Трінера Американського Еліксіру Гіркого Вина. Сей правдивий лїк має за собою много лїт фахового досвіду, безмилїонних проб і ніжної працьки, через котру остигнеш теперішну успішність Трінера Американського Еліксіру Гіркого Вина. Хто має його вартість, той не завагається сказати о нїм слів повних похвал, як то пі. А. Ґаз, Рот 1. Адмаф, Н. Й., котра нам писала дня 14. червня: „Не можу обійтися без Трінера Американського Еліксіру Гіркого Вина, сей лїк є знаменитий". Ваш аптикар або продавець лїків має також дуже Трінера лїки на складі, замагайте лише: JOSEPH TRINER COMPANY, 1333-35 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

НАЙБІЛЬШЕ ДОСКОНАЛОЮ МАШИНЕРІЄЮ

є очевидно людський орґанізм. Кожда часть, кождий орган виконує призначену працю і полягає на гармонії і кооперацію других частий і орґанів. Мозок, уважаєть одною з головнїйших частий людського механізму, однак коли відіймеєте жолудок а з ним цїлий процес травлення здержите, то цїлане мозку зараз скоро устане. Добре функціонуючий жолудок є важним чинником для праці мозку. Коли помиєш не є правильно стравлена а частини її остають у внутрі, тоді вони стають гнїти і витворюють трійло, яке в наслїдках псує делїкатні орґани тїла і стримує правильне дїланнє стравлення. Коли ви слабнете, тоді Ви не можете навіть думати, дістаєте запоротн, почуваєтесь нїяково і Ваше житє стає тяжке. Беріть SLAVISH GROWN BITTER WINE TONIC регулярно перед їдою а всї трудности скоро уступлять. Травленнє у Вас поправиться, пробуджуванє буде правильне, мозок стане чистий і Ваш орґанізм стане досконало дїлати. На продаж у Вашій аптицї а коли там нема, пишіть до: J. B. SCHEUER CO., 17 W. Austin Ave., Chicago, Ill. 100

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА АПТИКА І ДРОГУЄРІЯ

МИХАЙЛО УГОРЧАК,
(Давнїйше С. J. McCloskey)
216 Washington St., cor. Sussex St.
Jersey City, N. J.

Приймаємо лїки після лїкарських рецепт скоро, сумлїнно і по умірковаїй цїнї. Маємо в складі великий засіб ріжнородних зел і корінїв, а з американські і заграничні патентовані лїки, масти, вінї і т. п., великий вибір перфум, пудрів і других косметиків і взагалї все, що входить в обсяг аптики і дрогуєрії. Мороженє і Содаа.

Довголїтна практика і фахові державні дипломи дають найкрасну поворуку сумлїнної, скорої і точної обслуги. 107+

Отворене кождого дня в тиждень включаючи неділї і свята від 8-ої год рано до 11-ої вечер.

ДОБРА ВІСТЬ ДЛЯ НЕДУЖИХ

Я переніс свої офіси до власного будинку від (близько Лексинтон Евеню). Попит за моєю лїкарською услугою стає так великий, що мій льокаль оказався рішучо за малий для обслуги сильно зростаючої мені клієнтелї. Коли Ви терпите на ослабленє нервів, биттє серця, ослабленє легких, пропру утому, запоротє, болї голови з значенєм, ослабленє членів тїла, гнилї рани, чирьи, катар, болї горла, болї жолудка і прищі? Сї недуги як і много инших є часто першими признаками наближаючоїся утрати здоровля і сили. Видайтесь лїченю в початкові доборому лїку.

120 EAST 29TH ST.

Я ЛЇЧУ

свіжі і хронічні долягливости, як прим. кровні, шкірні і нервові кло-ботни, недуги жолудкові, кишок і печінки, також ревматизм, болї в крижах і ВЯЗАХ, болї голови, запір, запоротни, прищі і катар голови, носа і горла. НЕ ЗВОЛЯЙТЕ АЛЕ НАПІДАЙТЕСЬ СЕЙЧАС.

МОЯ ЛЯБОРАТОРІЯ є добре засоблена у великий ряд ЛІКІВ для всїх недуг, які я лїчу, і коли даю недужому лїк, то знаю добре, що він дістане і маю певність про чистоту і силу тих лїків.

УЛАДЖЕННЄ ОФІСУ є тут найновійші ЕЛЄКТРИЧНІ, ХІРУРҐІЧНІ І МЕХАНІЧНІ АПАРАТИ і я маючи повну опинність про їх застосованє можу їх уживати з великим успіхом для недужих.

DR. LEWIS

120 EAST 29th STREET,
Близько Лексинтон Евню.
NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТИ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 лїт. Не лїчимо нїчого иншого. Уживаємо найлїпших способів лїчення в сьвітї. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Ґенорейа рішучо лїчить сї без операції і болю. Ревматизм і всї недуги крови, нерви, без ножа, як старі і такі скоро лїчить сї при можливо найменьших видатках. 104

І подумайте над сим! Нї один долар не заплатите, аж Ви лїчитаєте вилїчені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівтірки Ґуфботи від 10. до 8. В неділї від 10. до 1.

HEIDELBERG TREATMENT, 1068 Lexington Ave. (Близько 75-ої улиці). **NEW YORK**

ПРИ ПОВОРОТЇ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦЇ

мемо лїпшого ремісла від автомобільного. Я є з кожи довголїтній і добрий механік і шофер в Америці. Хто вчиться в нашій школї, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всї часи. Вважте, що наша школа є одною з лїпших в Америці. Учитесть до науки всї найновійші моделї автомобілїв. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадитеся з нами. Офіс отворений і в неділї. Для інформації наш офіс отворений в неділї до 12. г. в пол. Пишіть по катальоґ

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

ПРИХОДЇТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮНЕБУДЬ ХРОНІЧНОЮ І НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКУ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Й МОЖНА НАЙТИ.

І ВЕРТАЙТЕ ПРАВОЮ ДОРОГОЮ ДО ДОБРОГО ЗДОРОВЛЯ.

Довгі лїта практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладженє. Все тут на найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнули операції через вспішне застосованє найновійших научних методів.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чутесь знеохвірені, то зголосіть сї до МЕНЕ і переконайте сї які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при примінєнє найновійших метод у лїченю.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-ої попол., а вечерами від 6. до 8-мої. В неділї від 10. рано до 2. попол.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ 96—

на ослабленє нервів, болї в крижах втрату памяти, биттє серця, слабість нервов, задумчивість, притубленє, болї голови, дроцї, нервоза, ослабленє чиста тїла: болїзнь, сїдрі нижку катар, печ Вас горло, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, прищі? Сї як і другі недуги є гарячою кровлю, яка може наносити шкоду Вашому здоровлю.

Ми уладжено на пров славний сьвітовий лїк проф. Еліхса 606-914.

Я лїчив мущин і жінок через роки. Ваші відвідини увенчить Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, а помочу Вам в скорім часі. Я лїчу саму причину недуги а її симптоми уступлять скоро. Видаю безплатнє, коли недужий віддасть сї лїченю. Поради повсїм безплатні. Ви приходить до мене сейчас-нам зручнїйше помочи лїкарської дістанете.

DR. COLHOUER. 717 LIBERTY AVENUE, PITTSBURGH, PA.

СЛОВАР ЧУЖИХ СЛІВ

12.000 слів чужого походженя в українськім мові. Зібрали др. Зенїн Кузьма і Микола Чайковський.

ЦІНА ДВА ДОЛЯРИ.

Замовляйте посилаїйте при з грішми на адресу:

„SVOBODA"
82 Grand St., Jersey City, N. J.

ДО ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ ПОСПІШНИМИ КОРАБЛЯМИ

через

АНТВЕРП і ГАМБУРҐ
ҐДАНЬСК і РОТЕРДАМ

ІНШІ ПРИСТАНІ відїде найскорше кождий Хто вважає шифкарту тепер, позаяк число повертаючих до краю з кождим днем зростає в наслїдок того забезпеченє місця на кораблях коли відложене на пізнїйше. Хто спричинить се маєр труду до відїзду. Від довгих лїт Григорія КУНАШЕВСЬКОГО є майже кождому звісно, котрий яко представитель всїх кораблевих лїній як в минулинні так і тепер не жадує своєї чесної услуги для наших людий не лише в продажі шифкарт, але також і в инших справах, які дотикають не одного з наших родинців, на приклад:

ПАСПОРТНІ АПЛІКАЦІЇ

приготовляємо в нашім бюрі а також на жадане пересилаємо тим, що живуть в других місцевостях.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО

до всїх частий світа по найнизшій цїнї щоденного курсу, а за скоре і безпечне доручене дамо необмежену ґарантію.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ

висилаємо тим, що желають виїхати до Америки.

Хто желає спровадити когоненбудь з своїх рідних, нехай не вікладає а замовить передплачену шифкарту сейчас, бо виїзд з старого краю до Америки тїпьки що зачався.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

G. KUNASHEVSKY,
179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.